

ПІСЬМО РАБОТНІКАУ КАЗІМІРАУСКАЯ МТС МАГІЛЕУСКАЯ ВОБЛАСЦІ

Усім вядома, якіх выдатных поспехаў дасягнула наша сацыялістычная сельская гаспадарка за пасляваенныя гады. Асабліва важную ролю ў гэтых дасягненнях адыграла разнастайная тэхніка. Нашы машыны-трактарныя станцыі з кожным годам усё больш і больш узбройваюцца самымі дасканалымі машынамі. Гэта добра відаць і на прыкладзе нашай МТС. У першы год пачалі ваіны ў нас было толькі два старыя трактары, два плугі і два малатары. А цяпер у калгасах нашай зоны працуюць дзясцікі трактараў, 23 самаходныя камбайны, 12 ільняцерабалак, 2 ільнякамбайны і 14 малацараў МК-1100, бульбасажалкі, канаваканалары і многа іншай тэхнікі.

З вялікім уздымам працуюць у гэтым годзе работнікі сельскай гаспадаркі Беларускай вобласці сацыялістычны абавязавальства, узятая ў імя таварышу Сталіну. Механізатары нашай МТС стрымліваюць сваё слова, дазваляюць вялікаму праватару.

МТС у сучасны момант з'яўляецца рашучай сілай у калгаснай вытворчасці. Пра гэта сведчыць хоць-бы той факт, што збрана ў распушчаных збожжавых ўборках камбайнамі 72 працэнты ўраджаю збожжавых. Толькі на зоне нашай МТС камбайнавая ўборка складала каля 50 працэнтаў, абмалот — 85—90, ільняцерабленне — 100 працэнтаў.

Высокая тэхніка, вядома, не можа абыйсціся без кваліфікаваных кадраў механізатараў сельскай гаспадаркі. Цяперашнія ўмовы калгаснай вытворчасці вымагаюць таго, каб не толькі ў МТС, але і ў кожным калгасе былі свае спецыялісты высокай рукі. І яны ёсць цяпер у МТС і ў калгасах.

Наша МТС мае добрыя кадры механізатараў. Трактарыст А. Пятроўскі на трактары ДТ-54 ў першы год вясновай збыў апрацаваў 454 гектары пры гадавым плане 575 гектараў, сёканомішчы 152 кг. гаручага; трактарыст С. Арланаў свой гадавы план выканаў на 106 працэнтаў, а трактарыст трактарнай брыгады № 9 тав. Юхнавец — на 152 працэнты.

Пяршынецтва ў спартоўстве трактарнай брыгады МТС на вясновай збыў заняла брыгада камуніста Уладзіміра Раманенкі.

Высокіх дасягненняў паказчыкаў на вясновай збыў вытворчасці камуністаў Пракофія Лісцікіна, Аляксея Жолабавы і іншыя.

З нашым матэрыяльнага добрабыту працоўных узрос і ідэя-культуры ўзровень. Механізатары нашай МТС з'яўляюцца часткай многамільянавай арміі, якая будзе камунізм. Тое, што ўчора з'яўлялася вышэйшай, сёння становіцца звычайнай з'явай у рабоце савецкага чалавека. Наш трактарыст, камбайнер, механік — перадавы чалавек на сяле. Кніга, газета, кіно, тэатр, радыё трывала ўвайшлі ў быт нашых механізатараў. Пры МТС ёсць бібліятэка, якая налічвае больш за 1000 кніг. Тут ёсць тэатр Маркса, Энгельса, Леніна, Сталіна, кнігі па ўсіх галінах сельскай

гаспадаркі, мастацкая літаратура на рускай і беларускай мовах.

Кніга, добрая песня, карціна сталі неадлучнымі спадарожнікамі ў жыцці працоўнай сельскай гаспадаркі. З якой цікавасцю нашы механізатары чыталі «Жыво» Г. Нікалаевай, «Белую бчылу» М. Бубонава, «Глыбокую плынь» І. Шамякіна, «Святло над Ліпскам» М. Паслядовіча, «Пяццю жаваранкі» К. Крапівы, «У Забалотці дзее» Я. Брыля.

Настольнымі творамі сталі кнігі беларускіх пісьменнікаў Я. Купалы, Я. Коласа, К. Чорнага, П. Броўкі, М. Лынькова, К. Крапівы, М. Танка, А. Куляшова і многіх іншых.

Неадлучным спадарожнікам з'яўляецца і добрая песня. Аб гэтым красамовна гавораць песні, напісаныя нашымі кампазітарамі.

А якое вялікае значэнне ў жыцці чалавека маець добрыя карціны, скульптуры! Не менш чым літаратуры творчы ўплыў яны ў людзей паўплывае бязмежнай любові да нашай Радзімы. Напрыклад, карціна «Раніца нашай Радзімы» раскрыла перад намі нашу сучаснасць, імяна тое, што ўвабрана ў жыццё на Доне, Волзе, Дняпры, у Туркменіі.

У гэтым дні работнікі мастацтва і літаратуры смяюцца з працоўнымі нашай рэспублікі выліку вялікаму падрываючы работу да дэкады беларускай літаратуры і мастацтва ў Маскве.

Нам здаецца, што варта было-б звярнуць увагу нашых пісьменнікаў і работнікаў мастацтва на неабходнасць больш шырока адлюстраваць працоўныя падзвігі, жыццё і вучобу механізатараў рэспублікі.

Перагортваючы старонкі штомесячных літаратурна-мастацкіх часопісаў «Полымя» і «Беларусь», альманаха «Советская Отчизна», амаль што не знайдзем мастацкіх твораў, якія паказвалі-б жыццё і працу механізатараў з сельскай брыгады і іх суаружэнства.

Творы лаўрэатаў Сталінскай прэміі К. Крапівы «Пяццю жаваранкі» і Я. Брыля «У Забалотці дзее» прывіталі і маладзёніца адлюстравалі сённяшняе дзень калгаснай вёскі, але роля машына-трактарнай станцыі паказана ў іх недастаткова. Можна прывесці рад прыкладаў, якія гавораць аб тым, што жыццё абганала некаторых пісьменнікаў. Асобныя літаратары рэдка выязджаюць у калгасы, МТС, не вывучаюць глыбока таго, аб чым збіраюцца пісаць.

Амаль няма карцін беларускіх мастакоў аб механізатарах сельскай гаспадаркі, таксама як няма і песень беларускіх кампазітараў, напісаных на гэтую тэму.

Наша МТС размешчана ў пяці кіламетрах ад горада Магілёва, але за пасляваенныя перыяд ніхто з работнікаў мастацтва не наведаў нас. А ў вобласці ёсць Дом народнай творчасці, абласное літаратурнае аб'яднанне, якія маглі арганізаваць у нас і літаратурны вечар, і выстаўку твораў мясцовых мастакоў.

Мы звяртаемся да вас, дарогія таварышы пісьменнікі, мастакі, кампазітары! Стварыце да дэкады беларускага мастацтва і літаратуры ў Маскве новыя творы аб механізатарах сельскай гаспадаркі, гэтых сапраўды новых людзях нашга часу, ад якіх залежыць вельмі многае ў развіцці калгаснай гаспадаркі.

Прыязджайце да нас у МТС, і вы знойдзеце многа героёў для сваіх твораў. Ці-ж не можа стаць героем твора, да прыкладу, камбайнер Іосіф Снапкоўскі?

Прачытаўшы ў газете «Правда» нарыс «Воля большавіка» аб гераічных падзвігах у дні Вялікай Айчыннай вайны і на фронце Мірлага будучыня знатнага камбайнера Беларускай МТС Нектава, які ўзяў абавязавальства ўбраць за сезон 1,500 гектараў, Снапкоўскі напісаў Нектаву пісьмо, у якім абавязався працаваць не горш за яго, праслаўленага камбайнера.

«Дарогі таварыш! — пісаў Снапкоўскі. — Апавіданне аб тваім падзвігу на фронце і ў першы дні вайны ўсхвалявала не толькі мяне, але і ўвесь калектыў Казіміраўскай МТС.

Да вайны я працаваў брыгадзірам трактарнай брыгады і камбайнерам на камбайне «Комунар». Мая брыгада заўсёды трымала пераходны чырвоны сцяг МТС, мне было прысвоена званне майстра камбайнавай ўборкі. За час вайны я страціў левую нагу. Вярнуўшыся дадому, я застаў груды цэгла, памяшчычы на месцы дамоў. Мая сям'я, як і сем'я маіх таварышаў, жыла ў зямлянцы. Гэта яшчэ з большай сілай прымушала мяне працаваць, аднаўляць народную гаспадарку. Цяпер мне далі самаходны камбайн».

У мінулым годзе Снапкоўскі за сезон на камбайне ўбраў каля 400 гектараў замест 220 па плану.

ІХ пленум ЦК КП(б) Беларусі паставіў новыя задачы перад механізатарамі МТС на догляду пасеваў, уборцы ўраджаю, збожжаных твораў.

У пісьме беларускіх хлебарабаў таварышу Сталіну механізатары Казіміраўскай МТС далі слова атрымаць у гэтым годзе на ўсёй пасевнай плошчы абсалютна-высокіх калгасаў збожжавых на 100 цэнтруль, бульбы — на 180 цэнтнераў, ільнявалакна — на 5,5 цэнтнера і ільнясемя — на 4,5 цэнтнера з гектара.

Слова механізатараў непарушнае. Абавязавальства будзе выканана.

Спаздзецца, што наша пісьмо знойдзе водгук у Саюзе савецкіх пісьменнікаў, Саюзе кампазітараў, Саюзе мастакоў і ў хуткім часе работнікі мастацтва і літаратуры парадуюць нас новымі творамі аб механізатарах сельскай гаспадаркі.

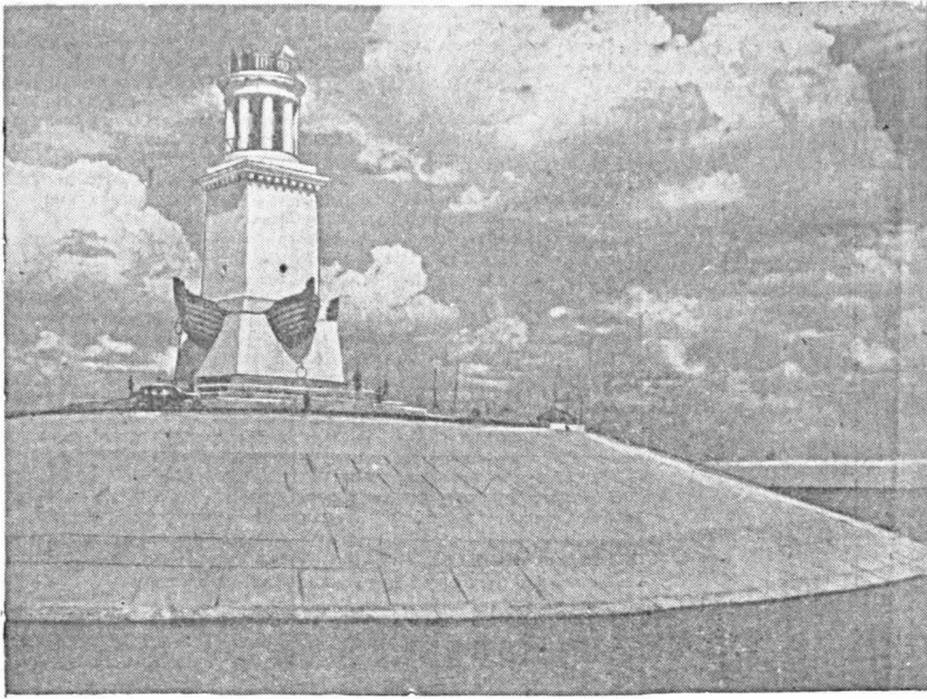
І. ПРАХАРЭНКА, дырэктар МТС; Н. КУРНЕУ, нам. дырэктара па брыгадзір; Г. МІХАЛЬЧАНКА, памочнік трактарнай брыгады № 14; С. ДУДКІН, камбайнер.

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН САЮЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕННІКАУ БЕЛАРУСІ І КАМІТЭТА ПА СПРАВАХ МАСТАЦТВА ПРЫ СОВЕЦЕ МІНІСТРАУ БССР

№ 28 (887) Субота, 12 ліпеня 1952 года Цана 50 кап.

Волга-Данскі суднаходны канал імя В. І. Леніна

Пабудаваны Волга-Данскі суднаходны канал — першая вялікая будова камунізму. Спраўдзілася адвечная мара народа аб злучэнні Волгі з Донам.

У сваім рапарце вялікаму праводу і настаўніку, арганізатару і ініцыятару перамоў савецкага народа Іосіфу Вісарыянічу Сталіну будаўнікі Волга-Дона пішучы:

«Ваша непарушнае кіраўніцтва, гарачы ўдзел у штодзённых справах будоўлі, ваша падтрымка і парады ўлівалі ў нас новыя сілы і энэргію, натхнялі на пераадоленне ўнікальных цяжкасцей і дапамагалі нам закончыць будаўніцтва Волга-Данско-

га суднаходнага канала ў кароткі тэрмін.

Усе асноўныя будаўніча-монтажныя работы выкананы за тры гады. Такія тэмпы на плячу толькі савецкаму народу, народу-творцу, народу-стваральніку, якім кіруе партыя Леніна-Сталіна».

Совет Міністраў СССР, разгледзеўшы рапорт будаўнікоў Волга-Данскога суднаходнага канала і заключыўшы ўрадавае кабіні на прыёме збудаванняў канала, саставіў адкрыццё Волга-Данскі суднаходны канал у надзею, 27 ліпеня, а таксама пачаў эксплуатацыю Царальнскага ГЭС і першай чаргі арамальных збудаванняў.

Указам Прэзідыума Вархоўнага

Совета СССР Волга-Данскому суднаходнаму каналу прысвоена імя В. І. Леніна.

Волга-Данскі канал — вялікая будова міру. Агні і радасць сёння над Волгай і Донам, сведчыць даляка за межы нашай Радзімы, сьведчыць усім, хто змагаецца за мір, супраць вайны. Мільёны вачэй з надзеяй і радасцю ўглядаюць у гэтыя агні — першыя маякі камунізму над зямлёй. Мільёны сэрцаў напамінаюць бязмежнай любові да таго, хто заплалі гэтыя маякі, — да вялікага Сталіна.

На здымку: маяк ля ўваходу ў Волга-Данскі суднаходны канал імя В. І. Леніна.

Фота С. Крапіўніцкага.

Перад новым навучальным годам

У вышэйшых і сярэдніх мастацкіх навучальных установах рэспублікі нядаўна скончыліся дзяржаўныя экзамены. Тэатры, філармоніі, музычныя школы атрымалі новыя артыстаў драмы, музыкантаў і спевакоў, выкладчыкаў творчых дысцыплін.

Кансерваторыя падрыхтавала дэнавітых вакалістаў, якія ў выпускных спектаклях на сцэне Беларускага дзяржаўнага тэатра оперы і балета паказалі добрую музыкальнасць, вакальнае і сцэнічнае майстэрства. Вышучаны новыя дырэктары-харавікі, піяністы, скрыпачы, спецыялісты па народных інструментах.

Групу дэкаратараў, графікаў і скульптараў падрыхтавала рэспубліканскае мастацкае вучылішча.

Рады мастацкіх кіраўнікоў раённых і сельскіх Домаў культуры, студый выяўленчага мастацтва, харавых калектываў паліўніліся выхаванцамі музычных вучылішчаў, музычных школ і рэспубліканскай мастацкай школы.

Больш увагі, чым у мінулым годзе, было аддадзена тэатрнай практыцы студэнтаў. Гэта спрыяла павышэнню прафесійнай кваліфікацыі будучых майстроў мастацтва.

Аднак некаторыя поспехі ў рабоце навучальных устаноў рэспублікі не даюць падстаў для захаплення. Культура і веды маладых творчых работнікаў і педагогаў яшчэ не могуць поўнацэнна задавальняць высокіх запатрабаванняў народа да дзейнасці мастацтва. Многія выпускнікі вельмі слаба падрыхтаваны да самастойнай працы.

Тэатральны інстытут выпусціў вельмі мала артыстаў, якія маглі-б стаць пэўначнымі пашаўнямі рэспубліканскіх драматычных тэатраў. Гэта з'явілася вынікам сур'ёзных хібаў у навучальнай практыцы інстытута.

У інстытуце ўсё яшчэ не аддадзена належнай увагі тэхніцы мовы, пастаўленай голаду, сцэнічнаму руху, творчай практыцы і асноўнай дысцыпліне — майстэрству актара; не вывучаецца тэорыя драмы. Пераважна пазнаемнасць з дыпломным спектаклем пастаўлена на зніжках мастацкай узаемадзеяння.

Сур'ёзнай перашкодай для нармальнага педагогічнага працэса з'яўляецца заганная практыка сумнішчона выкладчыкаў работы ў некалькіх навучальных установах.

Так, у Мінскім музычным вучылішчы працуюць 68 выкладчыкаў і амаль усе яны — сумнішчальнікі. Ім нестае часу цікавіцца выхаваннем вучняў і па сапраўдному клапаціцца аб павышэнні якасці навучання.

Сумнішчальнікамі з'яўляюцца большасць дэкантаў і загадчыкаў кафедр тэатральнага інстытута, значная група мастакоў кансерваторыі і рэспубліканскага мастацкага вучылішча.

Майстры мастацтва, якія працуюць у рэспубліканскім мастацкім вучылішчы, аддаюць вельмі мала ўвагі сваёй педагогічнай дзейнасці, выхаванню новых жыццёваў, графікаў, скульптараў. На працягу года некалькі разоў змяняліся кіраўнікі кафедры струнных інструментаў кансерваторыі, што ўносіла бязладдзе ў работу кафедры. У многіх выкладчыкаў культуры ў многіх выкладчыкаў музычных вучылішчаў па класе народных інструментаў.

Не адчуваюцца пражэктнага зруху ў выкладанні гісторыі савецкага тэатра, музыкі, выяўленчага мастацтва і асабліва гісторыі беларускага мастацтва. Гэтая кафедра ўсё яшчэ не забяспечана выкладчыкамі з належнай адукацыяй, праграмамі і асабліва падручнікамі. Кніга па гісторыі беларускага тэатра, якая была напісана два гады таму назад, ляжыць без руху. Не лепшае становішча з гісторыяй беларускай музыкі, якая пішацца ўжо шмат год і невядома, калі будзе закончана. Стварэннем падручніка па гісторыі выяўленчага мастацтва Савецкай Беларусі па сутнасці нічога сур'ёзна не займаецца. Поўную абываюнасць да гэтай справы праявіла і Інстытут літаратуры і мастацтва Акадэміі навук БССР.

Вялікае значэнне мае падрыхтоўка новых навукова-педагагічных кадраў. Аднак кансерваторыя за пасляваенны час і тэатральны інстытут — за ўвесь час існавання не выхавалі праз аспірантуру кваліфікаваных выкладчыкаў.

Мала ўвагі аддаецца і падрыхтоўцы маладых кампазітараў, музыкантаў і крытыкаў. Творамі студэнтаў рэспубліканскага тэатра і кансерваторыі прызначэнне Саюза савецкіх кампазітараў БССР па-сапраўднаму не цікавіцца; музыкантаў і крытыкаў вывучаюць тэорыю, але не выступаюць у перыядычным друку, не набываюць вопыту, без якога немагчыма працаваць у крытыцы. Увогуле іх выхаванне выдзецца ў адрыве ад жыцця і штодзённай музычнай практыкі.

У большасці мастацкіх навучальных устаноў дэмна пастаўлена практыка студэнтаў. Дырэктары-харавікі за час вучобы мала сустракаюцца з прафесійнымі і самадзейнымі харавымі калектывамі, а будучыя спевакі і драматычныя артысты вельмі рэдка ўдзельнічаюць у спектаклях на прафесійнай сцэне, не набываюць неабходнага для будучай работы навыку.

Істотнай прычынай усё яшчэ слабай работы мастацкіх навучальных устаноў па выхаванню новых кадраў з'яўляецца недастаткова ўвага да іх з боку Камітэта па справах мастацтва пры Совеце Міністраў БССР. На рэспубліканскай нарадзе дырэктараў мастацкіх навучальных устаноў, якая адбылася гэтымі днямі, было высказана неадвальнае сцельце работы Камітэта ў справе падрыхтоўкі новых кадраў. Справядлівым з'яўляецца прыбаўненне дырэктараў з наладжанай жывой, апэратыўнай і прафесійна кваліфікаванай дапамогі мясцовым навучальным установам, іх жаданне часцей бачыць у школах абласных цэнтраў выкладчыкаў кансерваторыі, майстроў мастацтва Масквы і Мінска. Дапамога гэтых спецыялістаў вельмі неабходна для ўзніцця ўзроўню выкладання ў музычных вучылішчах. Правільнай з'яўляецца прапанова аб арганізацыі студэнцкіх фестываляў у Мінску, у час якіх працоўныя сталіцы маглі-б пазнаміцца з творчымі дасягненнямі маладых талентаў.

Гэта пачатку новага навучальнага года засталася небагата часу. Ён павінен быць шэльна выкарыстаны для ўкамілектавання навучальных устаноў найбольш таленавітымі людзьмі, выхаванцамі музычных школ, самадзейных калектываў, студый выяўленчага мастацтва.

Выданы адукаваных вышэйшай прафесійнай кваліфікацыі дзельцоў мастацтва — важнейшая дзяржаўная задача, у вырашэнні якой павінаны прыняць удзел усе мастацкая грамадзесць рэспублікі.

Сілы міру растуць

НАДЗВЫЧАЙНАЯ СЕСІЯ СУСВЕТНАГА СОВЕТА МІРУ

3 і па 6 ліпеня ў Берліне адбыліся паседжанні надзвычайнай сесіі Сусветнага Савета Міру. Ён ўдзельнікі — праслаўленыя дзеячы за мір, вядомыя вучоныя, пісьменнікі, грамадскія дзеячы — абмеркавалі жыццёва важныя для ўсіх міралюбівых народаў пытанні:

- 1. Мірнае вырашэнне нямецкага і японскага пытанняў.
- 2. Неадкладнае спыненне вайны ў Карэі.
- 3. Гонка ўзброенняў і барацьба за Пакт Міру.

Сесія з'явілася магучай дэманстрацыяй сім міру, поўны рашучасці сарваць адзіныя планы разрываю-англійскіх імперыялістаў на разрыванню новай вайны. З высокай трыбуны сесіі гучалі галасы прадстаўнікоў розных краін і народаў — славуэта французскага вучонага і грамадскага дзеяча Фредэрыка Жолю-Кюры, савецкага пісьменніка Аляксандра Карнейчука, слаўнага сына кітайскага народа Го Мо-жо, польскага пісьменніка Леона Кручкоўскага, прадстаўніка імпіакултанга карэйскага народа Хан Сер Ян, вядомага турэцкага паэта Назыма Хікмета, аўстрыйскага журналіста Бруна Фрэта і многіх другіх.

Кожнае выступленне было прасякнута трымагвай для будучыня чалавецтва. Усе, ктму дарогі міру, разглядаюць падпісанне па ініцыятыве і пад націскам Злучаных Штатаў Амерыкі дагавораў і пагадненняў, накіраваных на ператварэнне Заходняй Германіі і Японіі ў плацдарм агрэсіі, як яшчэ адну спробу ўдзялення злачыннага амерыканскага ўрада пашырэння пажар вайны, якую ён ужо больш двух год вядзе ў Карэі, як спробу адражэння нямецкіх фашызму і японскіх імлітарызму.

Удзельнікі сесіі ад імя ўсіх амерыканскіх злучэнцаў, якія вядуць бактэрыялагічную вайну ў Карэі, распрабодзілі планы распушчэння патомскіх хвароб і заразных бактэрыяў насаскомых. З бо-лем у сэрцы гаварылі барацьбы за мір аб

крывавай расправе амерыканскай ваеншчыны над ваеннапалоннымі карэйцамі і кітайцамі на востраве Кахэдэ, учыненай з блашавання Веллага дэма.

Барацьбы супраць імперыялістычнай агрэсіі добра ўсведмаюць, якія адказныя задачы ў іх ускладняюць. Сесія закінула не даваць магчымасці заахаць людзей добрай волі хаўсеры і правакацыяй, умацоўваць іх веру ў тое, што новую вайну можна і патрэба прадхіліць. «Больш, чым калі-б там ні было, — сказаў у сваім выступленні Жолю-Кюры, — мы павінны ўзмацняць нашу барацьбу. Тысячы аго-ладзі, дыскусій, сусётрач, што будыць арганізаваны ў ходзе падрыхтоўкі да Сусветнага кангрэса, які мы мяркуем склікаць, прадставіць нам для гэтага магучыя сродкі. У нас ёсць падставы выказаць аптымізм, таму што мы канстатуюм, што ў многіх адносных механізм вайны становіцца адносна хісткім. У гэтай барацьбе паміж вайной і мірам мы павінны будзем спавячава будыць сусветную свядомасць, і мір пераможа».

Разам з тым сесія падрабэліла, як непамерна выраслі магучыя сілы міру, зольны сарваць злучаныя планы новай вайны. Міралюбівая палітыка Савецкага Саюза, які настойвае на мірным урэгуляванні міжнародных праблем, на забароне атамнай зброі, на спыненні вайны ў Карэі, на стварэнні агульных намаганнямі такіх умоў, каб немагчымым было адражэнне нямецкага фашызму і японскага імлітарызму, знаходзіць жывы водгук у ўсім свеце. Сумленныя людзі ўсіх краін усё больш пранікаюцца ўсведамленнем музэра сэнсу слоў І. В. Сталіна, які пазіваў верны шлях да прадхілення новай вайны: «Мір будзе захаваны і ўмацаваны, калі народы возьмуць справу захавання міру ў свае рукі і будуць адстойваць не да канца».

Прынятыя на сесіі Зварот Сусветнага Савета Міру да ўрадаў чатырох вялікіх дзяржаў і да ўсіх народаў па германскай праблеме, рэзалюцыя аб барацьбе супраць рэмілітарызмаці Японіі і за дамакратыч-

ную Японію, рэзалюцыя аб спыненні вайны ў Карэі і Адозва аб скліканні кангрэса народаў у абарону міру накіраваны на лічце большае агрутаванне магучых сіл міру, на неадкладнае вырашэнне праблем, якія можа і павінаны прынесці мір і спакое народам, ушчэднасць у тым, што вайна будзе прадхілена.

Сусветны Совет Міру звяртаецца да ўсіх, хто ўсведмаляе небяспеку вайны, якая навісла над усімі людзьмі на ўсім свеце, да ўсіх, хто памятае, што катастрофа не з'яўляецца нічым, мацаваць веру ў здольнасць народаў дагаварыцца і знайсці форму сумесных дзеянняў. Скажыце канферэнцыі чатырох дзяржаў, адкажыце якой патрабуе Сусветны Совет Міру, з'яўляецца мірнае ўрэгуляванне германскай праблемы.

Сусветны Совет Міру асудзіў сан-францыскага дагавор і пагадненні, якія з яго вынікаюць, і прапанавалі склікаць кангрэс прыхільнікаў міру краін Азіі і Ціхага акіяна, каб вырашыць праблемы, што стаяць перад Японіяй і другімі краінамі Азіі і Ціхага акіяна.

Рэзалюцыя аб спыненні вайны ў Карэі заклікае ўсе народы патрабаваць неадкладнага спынення ваенных дзеянняў на аснове падпісання перамір'я, заснаванага на пазвае да міжнародных правоў і звычайна; дамагчыся ратыфікацыі і захавання ўсімі краінамі пагаднення, якое забараняе прымяненне сродкаў бактэрыялагічнай вайны.

На рашэнню Сусветнага Савета Міру 5 снежня 1952 года ў Вене адрыецца Кангрэс народаў у абарону міру. У сваёй адозве Сусветны Совет Міру звяртаецца да ўсіх людзей добрай волі: «Мужчыны і жанчыны ўсіх пераконанняў і вераванняў, сустракайцеся! Абмяроўвайце! Шукайце рашэнняў! Выбірайце вашы прадстаўнікоў на гэтую вялікую асамблею».

Траба, каб ваша воля да міру знайшла сваё выяўленне. Адозва заканчваецца словамі: Мір можа быць выратаваны! Мір павінен быць выратаваны!

Сямідзесяцігоддзе з дня нараджэння Янкі Купалы

Народны паэт

Урачыстае паседжанне ў Мінску

У які-б куток Беларусі мы ні паехалі — ці на Палессе ў Тураўшчыну, ці на азёрную Полаччыну, ці ў калгасы Нішчыцы, Гродзеншчыну, сэрца мы пацуюм, з якой велізарнай любоўю ўсе — ад малага да старога — вымаляюць імя Янкі Купалы.

★ Пятрусь БРОЎКА ★

Хай кроў палецца дзень, другі Варожым трымам на падсілі, Хай у няволі лаціўгі Спадучь ад грому вапняк сілі!

Пазізі Янкі Купалы і яго вялікага друга Якуба Коласа з самага свайго пачатку заглянула ў рэальны быт свайго народа і пазвала яго на барацьбу за сацыяльнае і нацыянальнае вызваленне.

Будзь смелым! Магутна яро дружачы! Ідзі сам наперад, другіх ведучы!

Гэта былі словы, сказаныя паэтам за некалькі год да Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі, словы, якія ўнімали народ на бой.

Янка Купала напісаў многа выдатных твораў да Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, але асаблівага рошкіту яго творчасці дасягнула ў гады савецкай улады.

Настоянны прароцтва над новымі творами, Янка Купала шмат часу аддае грамадскаму жыццю.

Янка Купала і Якуб Колас зрабілі для беларускага народа столькі, што імяны іх вечна будуць жыць у сэрцы народных.

Беларускі народ у гэтыя дні адзначае 70-годдзе з дня нараджэння і 10-годдзе з дня смерці свайго найвялікшага паэта.

Творчасці Янкі Купалы была ўзнята хвалямі народнага змагання ў часы першай рускай рэвалюцыі і з'явілася выразнай рэвалюцыйнай барацьбы беларускага працоўнага народа.

Бязмежна была народная любоў да свайго вялікага песняра. У 1925 годзе ўрад прывёў Янку Купала ганаровае званне народнага паэта.

Янка Купала пільна прыкмятаў усе новыя з'явы ў жыцці. Ён пранікнёна назіраў за пераўтварэннямі ў вёсцы, усяляў новае, бачыў старо, аджыўшае.

У паэме «Над ракою Арасай» паэт расказвае, як у глухіх кутках Палесся людзі дружнай сям'ёй, пераходзячы шматлікія цяжкасці, ствараюць сацыялістычную гаспадарку.

Паэт заўсёды цікавіўся жыццём калгаснага сялянства, і зразумела, чаму многія лепшыя яго творы напісаны аб калгаснай вёсцы.

Варожым трымам на падсілі, Хай у няволі лаціўгі Спадучь ад грому вапняк сілі!

Янка Купала з выключнай увагай ставіўся да апрацоўкі паэтычнага радка. Яго радок нямногаслоўны, прости і вельмі музичны.

Патхненне для свайго творчасці паэт чорнаў непасрэдна з жыцця. Я меў шчасце наглядзець за творчасцю народнага паэта.

Старыя акцы, якія былі на высокім беразе Дняпра, навеялі паэту думку аб жахах вайны, і ён піша верш «Старыя акцы», накіраваны супраць фашызма.

І ў той-жа час паэт гаворыць, што час пераходзіць да практычных дзеянняў:

Верш «Госці» напісаны ў выніку наведавання паэта катаснікамі.

Янка Купала часта наведаў заводы. У цэхах гутарыў з рабочымі. Выступаў з чытаннем сваіх твораў у заводскіх клубах.

Шмат увагі аддаваў паэт і росту савецкай літаратуры. Ён ратуча выступаў супраць усяго, што перашкаджала тэму росту.

Мудрая нацыянальная палітыка партыі Леніна — Сталіна аб'яднала наведкі ў адзіную, дружнюю сям'ю ўсе народы вялікага Савецкага Саюза.

Ён стварыў шматлікія творы, прысвечаныя вялікаму рускаму народу; з вялікай любоўю пісаў ён аб брацкай Украіне, аб савецкай Грузіі; ён прысвячаў свае вершы Максіму Горькаму, Тарасу Шэўчыку, Джамбулу; ён перакладаў творы Пушкіна, Лерманова Некрасьева, Шэўчанкі, Міцкевіча, Кандратовіча (Сыракомлі), Кананіцкай, сучасных савецкіх паэтаў з розных нацыянальных моваў на беларускую.

За сталом прэзідыума — намеснік старшыні Савета Міністраў БССР Е. І. Уралава, сакратар ЦК ЛКСМБ П. М. Малішэраў, загадчык аддзела літаратуры і мастацтва ЦК КП(б) Б. П. Бусласў, сакратар ЦКСага гаркома партыі Л. І. Лубенікаў, старшыня Мінскага горвыканкома К. Н. Даўгашэўскі, сакратар Ленінскага райкома КП(б) Б. Мінска Н. С. Арлоў, міністр асветы БССР І. М. Ільшынскі, міністр кінематографіі БССР Н. Ф. Садзювіч, старшыня Камітэта на справах мастацтва пры Савете Міністраў БССР П. В. Лютаровіч, старшыня Камітэта культуры і асветы пры Савете Міністраў БССР М. А. Міноўкіч, віцэ-прэзідэнт Акадэміі навук БССР І. С. Лупіновіч, пісьменнікі Міхась Лынькоў, Аркадзь Куляшоў, Пятро Габэла, Максім Танк, Іван Шамякін, прафесар М. К. Дабрынін, дырэктар літаратурнага музея Янкі Купалы Уладзіслава Луцвіч, народны артыст СССР П. С. Малчанав і другія.

Ці сонейка захад, ці усход! Аб Сталіне песні спявай, Спявай, беларускі народ!

Суды ўвечары 7-га ліпеня на ўрачыстае паседжанне, прысвечанае 70-годдзю з дня нараджэння слаўнага народнага песняра Беларусі Янкі Купалы, сабраліся пісьменнікі, дзеячы мастацтва, рабочыя прафпраметстваў, служачыя савецкіх устаноў, студэнты — шматлікія чытачы вялікага паэта.

За сталом прэзідыума — намеснік старшыні Савета Міністраў БССР Е. І. Уралава, сакратар ЦК ЛКСМБ П. М. Малішэраў, загадчык аддзела літаратуры і мастацтва ЦК КП(б) Б. П. Бусласў, сакратар ЦКСага гаркома партыі Л. І. Лубенікаў, старшыня Мінскага горвыканкома К. Н. Даўгашэўскі, сакратар Ленінскага райкома КП(б) Б. Мінска Н. С. Арлоў, міністр асветы БССР І. М. Ільшынскі, міністр кінематографіі БССР Н. Ф. Садзювіч, старшыня Камітэта на справах мастацтва пры Савете Міністраў БССР П. В. Лютаровіч, старшыня Камітэта культуры і асветы пры Савете Міністраў БССР М. А. Міноўкіч, віцэ-прэзідэнт Акадэміі навук БССР І. С. Лупіновіч, пісьменнікі Міхась Лынькоў, Аркадзь Куляшоў, Пятро Габэла, Максім Танк, Іван Шамякін, прафесар М. К. Дабрынін, дырэктар літаратурнага музея Янкі Купалы Уладзіслава Луцвіч, народны артыст СССР П. С. Малчанав і другія.

Але ён быў ушэўнены ў велізарнай магчымасці савецкай Радзімы, верыў, што няма сілы, якая маглі-б перамагчы савецкі народ, народ-вольт, якім кіруе вялікая партыя Леніна — Сталіна.

Лепшыя свае творы Янка Купала прысвяціў Радзіме, сталіцы — Маскве і вялікаму правяду таварышу Сталіну.

Але ён быў ушэўнены ў велізарнай магчымасці савецкай Радзімы, верыў, што няма сілы, якая маглі-б перамагчы савецкі народ, народ-вольт, якім кіруе вялікая партыя Леніна — Сталіна.

Лепшыя свае творы Янка Купала прысвяціў Радзіме, сталіцы — Маскве і вялікаму правяду таварышу Сталіну.

Але ён быў ушэўнены ў велізарнай магчымасці савецкай Радзімы, верыў, што няма сілы, якая маглі-б перамагчы савецкі народ, народ-вольт, якім кіруе вялікая партыя Леніна — Сталіна.

Лепшыя свае творы Янка Купала прысвяціў Радзіме, сталіцы — Маскве і вялікаму правяду таварышу Сталіну.

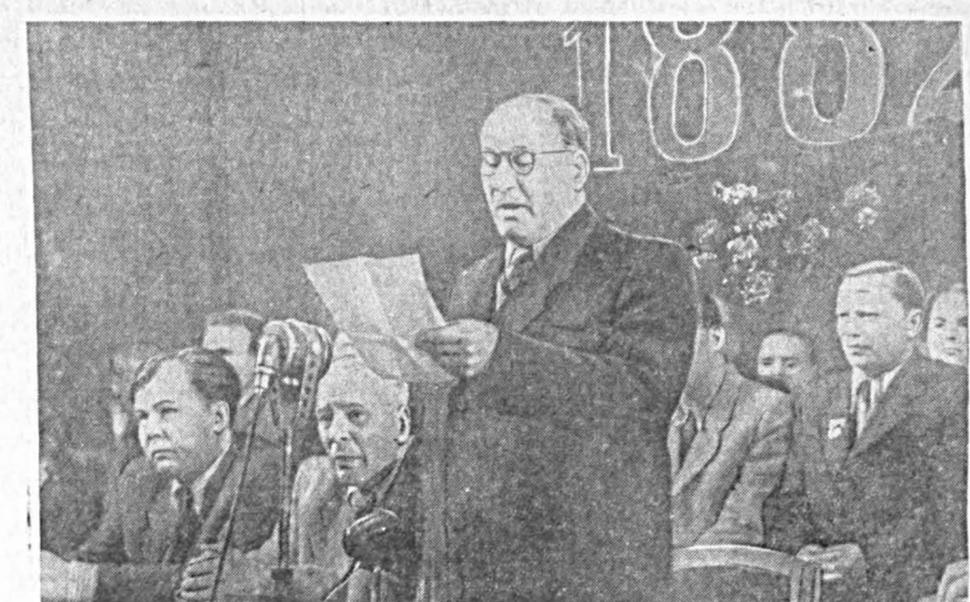
Але ён быў ушэўнены ў велізарнай магчымасці савецкай Радзімы, верыў, што няма сілы, якая маглі-б перамагчы савецкі народ, народ-вольт, якім кіруе вялікая партыя Леніна — Сталіна.

Лепшыя свае творы Янка Купала прысвяціў Радзіме, сталіцы — Маскве і вялікаму правяду таварышу Сталіну.

Але ён быў ушэўнены ў велізарнай магчымасці савецкай Радзімы, верыў, што няма сілы, якая маглі-б перамагчы савецкі народ, народ-вольт, якім кіруе вялікая партыя Леніна — Сталіна.

Лепшыя свае творы Янка Купала прысвяціў Радзіме, сталіцы — Маскве і вялікаму правяду таварышу Сталіну.

Але ён быў ушэўнены ў велізарнай магчымасці савецкай Радзімы, верыў, што няма сілы, якая маглі-б перамагчы савецкі народ, народ-вольт, якім кіруе вялікая партыя Леніна — Сталіна.

Мінск, памяшканне Беларускага дзяржаўнага драматычнага тэатра імя Янкі Купалы. У глыбінні сцэны, у акаймаванні жывых кветак, — Вялікі партрэт Янкі Купалы. Над сцэнай — сардэчнае купальскае слова:

Ці сонейка захад, ці усход! Аб Сталіне песні спявай, Спявай, беларускі народ!

Суды ўвечары 7-га ліпеня на ўрачыстае паседжанне, прысвечанае 70-годдзю з дня нараджэння слаўнага народнага песняра Беларусі Янкі Купалы, сабраліся пісьменнікі, дзеячы мастацтва, рабочыя прафпраметстваў, служачыя савецкіх устаноў, студэнты — шматлікія чытачы вялікага паэта.

За сталом прэзідыума — намеснік старшыні Савета Міністраў БССР Е. І. Уралава, сакратар ЦК ЛКСМБ П. М. Малішэраў, загадчык аддзела літаратуры і мастацтва ЦК КП(б) Б. П. Бусласў, сакратар ЦКСага гаркома партыі Л. І. Лубенікаў, старшыня Мінскага горвыканкома К. Н. Даўгашэўскі, сакратар Ленінскага райкома КП(б) Б. Мінска Н. С. Арлоў, міністр асветы БССР І. М. Ільшынскі, міністр кінематографіі БССР Н. Ф. Садзювіч, старшыня Камітэта на справах мастацтва пры Савете Міністраў БССР П. В. Лютаровіч, старшыня Камітэта культуры і асветы пры Савете Міністраў БССР М. А. Міноўкіч, віцэ-прэзідэнт Акадэміі навук БССР І. С. Лупіновіч, пісьменнікі Міхась Лынькоў, Аркадзь Куляшоў, Пятро Габэла, Максім Танк, Іван Шамякін, прафесар М. К. Дабрынін, дырэктар літаратурнага музея Янкі Купалы Уладзіслава Луцвіч, народны артыст СССР П. С. Малчанав і другія.

Ці сонейка захад, ці усход! Аб Сталіне песні спявай, Спявай, беларускі народ!

Суды ўвечары 7-га ліпеня на ўрачыстае паседжанне, прысвечанае 70-годдзю з дня нараджэння слаўнага народнага песняра Беларусі Янкі Купалы, сабраліся пісьменнікі, дзеячы мастацтва, рабочыя прафпраметстваў, служачыя савецкіх устаноў, студэнты — шматлікія чытачы вялікага паэта.

За сталом прэзідыума — намеснік старшыні Савета Міністраў БССР Е. І. Уралава, сакратар ЦК ЛКСМБ П. М. Малішэраў, загадчык аддзела літаратуры і мастацтва ЦК КП(б) Б. П. Бусласў, сакратар ЦКСага гаркома партыі Л. І. Лубенікаў, старшыня Мінскага горвыканкома К. Н. Даўгашэўскі, сакратар Ленінскага райкома КП(б) Б. Мінска Н. С. Арлоў, міністр асветы БССР І. М. Ільшынскі, міністр кінематографіі БССР Н. Ф. Садзювіч, старшыня Камітэта на справах мастацтва пры Савете Міністраў БССР П. В. Лютаровіч, старшыня Камітэта культуры і асветы пры Савете Міністраў БССР М. А. Міноўкіч, віцэ-прэзідэнт Акадэміі навук БССР І. С. Лупіновіч, пісьменнікі Міхась Лынькоў, Аркадзь Куляшоў, Пятро Габэла, Максім Танк, Іван Шамякін, прафесар М. К. Дабрынін, дырэктар літаратурнага музея Янкі Купалы Уладзіслава Луцвіч, народны артыст СССР П. С. Малчанав і другія.

Ці сонейка захад, ці усход! Аб Сталіне песні спявай, Спявай, беларускі народ!

Суды ўвечары 7-га ліпеня на ўрачыстае паседжанне, прысвечанае 70-годдзю з дня нараджэння слаўнага народнага песняра Беларусі Янкі Купалы, сабраліся пісьменнікі, дзеячы мастацтва, рабочыя прафпраметстваў, служачыя савецкіх устаноў, студэнты — шматлікія чытачы вялікага паэта.

За сталом прэзідыума — намеснік старшыні Савета Міністраў БССР Е. І. Уралава, сакратар ЦК ЛКСМБ П. М. Малішэраў, загадчык аддзела літаратуры і мастацтва ЦК КП(б) Б. П. Бусласў, сакратар ЦКСага гаркома партыі Л. І. Лубенікаў, старшыня Мінскага горвыканкома К. Н. Даўгашэўскі, сакратар Ленінскага райкома КП(б) Б. Мінска Н. С. Арлоў, міністр асветы БССР І. М. Ільшынскі, міністр кінематографіі БССР Н. Ф. Садзювіч, старшыня Камітэта на справах мастацтва пры Савете Міністраў БССР П. В. Лютаровіч, старшыня Камітэта культуры і асветы пры Савете Міністраў БССР М. А. Міноўкіч, віцэ-прэзідэнт Акадэміі навук БССР І. С. Лупіновіч, пісьменнікі Міхась Лынькоў, Аркадзь Куляшоў, Пятро Габэла, Максім Танк, Іван Шамякін, прафесар М. К. Дабрынін, дырэктар літаратурнага музея Янкі Купалы Уладзіслава Луцвіч, народны артыст СССР П. С. Малчанав і другія.

Ці сонейка захад, ці усход! Аб Сталіне песні спявай, Спявай, беларускі народ!

Суды ўвечары 7-га ліпеня на ўрачыстае паседжанне, прысвечанае 70-годдзю з дня нараджэння слаўнага народнага песняра Беларусі Янкі Купалы, сабраліся пісьменнікі, дзеячы мастацтва, рабочыя прафпраметстваў, служачыя савецкіх устаноў, студэнты — шматлікія чытачы вялікага паэта.

За сталом прэзідыума — намеснік старшыні Савета Міністраў БССР Е. І. Уралава, сакратар ЦК ЛКСМБ П. М. Малішэраў, загадчык аддзела літаратуры і мастацтва ЦК КП(б) Б. П. Бусласў, сакратар ЦКСага гаркома партыі Л. І. Лубенікаў, старшыня Мінскага горвыканкома К. Н. Даўгашэўскі, сакратар Ленінскага райкома КП(б) Б. Мінска Н. С. Арлоў, міністр асветы БССР І. М. Ільшынскі, міністр кінематографіі БССР Н. Ф. Садзювіч, старшыня Камітэта на справах мастацтва пры Савете Міністраў БССР П. В. Лютаровіч, старшыня Камітэта культуры і асветы пры Савете Міністраў БССР М. А. Міноўкіч, віцэ-прэзідэнт Акадэміі навук БССР І. С. Лупіновіч, пісьменнікі Міхась Лынькоў, Аркадзь Куляшоў, Пятро Габэла, Максім Танк, Іван Шамякін, прафесар М. К. Дабрынін, дырэктар літаратурнага музея Янкі Купалы Уладзіслава Луцвіч, народны артыст СССР П. С. Малчанав і другія.

Ці сонейка захад, ці усход! Аб Сталіне песні спявай, Спявай, беларускі народ!

Шамякін, прафесар М. К. Дабрынін, дырэктар літаратурнага музея Янкі Купалы Уладзіслава Луцвіч, народны артыст СССР П. С. Малчанав і другія.

Над сцэнай — сардэчнае купальскае слова:

Ці сонейка захад, ці усход! Аб Сталіне песні спявай, Спявай, беларускі народ!

Суды ўвечары 7-га ліпеня на ўрачыстае паседжанне, прысвечанае 70-годдзю з дня нараджэння слаўнага народнага песняра Беларусі Янкі Купалы, сабраліся пісьменнікі, дзеячы мастацтва, рабочыя прафпраметстваў, служачыя савецкіх устаноў, студэнты — шматлікія чытачы вялікага паэта.

За сталом прэзідыума — намеснік старшыні Савета Міністраў БССР Е. І. Уралава, сакратар ЦК ЛКСМБ П. М. Малішэраў, загадчык аддзела літаратуры і мастацтва ЦК КП(б) Б. П. Бусласў, сакратар ЦКСага гаркома партыі Л. І. Лубенікаў, старшыня Мінскага горвыканкома К. Н. Даўгашэўскі, сакратар Ленінскага райкома КП(б) Б. Мінска Н. С. Арлоў, міністр асветы БССР І. М. Ільшынскі, міністр кінематографіі БССР Н. Ф. Садзювіч, старшыня Камітэта на справах мастацтва пры Савете Міністраў БССР П. В. Лютаровіч, старшыня Камітэта культуры і асветы пры Савете Міністраў БССР М. А. Міноўкіч, віцэ-прэзідэнт Акадэміі навук БССР І. С. Лупіновіч, пісьменнікі Міхась Лынькоў, Аркадзь Куляшоў, Пятро Габэла, Максім Танк, Іван Шамякін, прафесар М. К. Дабрынін, дырэктар літаратурнага музея Янкі Купалы Уладзіслава Луцвіч, народны артыст СССР П. С. Малчанав і другія.

Ці сонейка захад, ці усход! Аб Сталіне песні спявай, Спявай, беларускі народ!

Суды ўвечары 7-га ліпеня на ўрачыстае паседжанне, прысвечанае 70-годдзю з дня нараджэння слаўнага народнага песняра Беларусі Янкі Купалы, сабраліся пісьменнікі, дзеячы мастацтва, рабочыя прафпраметстваў, служачыя савецкіх устаноў, студэнты — шматлікія чытачы вялікага паэта.

За сталом прэзідыума — намеснік старшыні Савета Міністраў БССР Е. І. Уралава, сакратар ЦК ЛКСМБ П. М. Малішэраў, загадчык аддзела літаратуры і мастацтва ЦК КП(б) Б. П. Бусласў, сакратар ЦКСага гаркома партыі Л. І. Лубенікаў, старшыня Мінскага горвыканкома К. Н. Даўгашэўскі, сакратар Ленінскага райкома КП(б) Б. Мінска Н. С. Арлоў, міністр асветы БССР І. М. Ільшынскі, міністр кінематографіі БССР Н. Ф. Садзювіч, старшыня Камітэта на справах мастацтва пры Савете Міністраў БССР П. В. Лютаровіч, старшыня Камітэта культуры і асветы пры Савете Міністраў БССР М. А. Міноўкіч, віцэ-прэзідэнт Акадэміі навук БССР І. С. Лупіновіч, пісьменнікі Міхась Лынькоў, Аркадзь Куляшоў, Пятро Габэла, Максім Танк, Іван Шамякін, прафесар М. К. Дабрынін, дырэктар літаратурнага музея Янкі Купалы Уладзіслава Луцвіч, народны артыст СССР П. С. Малчанав і другія.

Ці сонейка захад, ці усход! Аб Сталіне песні спявай, Спявай, беларускі народ!

Суды ўвечары 7-га ліпеня на ўрачыстае паседжанне, прысвечанае 70-годдзю з дня нараджэння слаўнага народнага песняра Беларусі Янкі Купалы, сабраліся пісьменнікі, дзеячы мастацтва, рабочыя прафпраметстваў, служачыя савецкіх устаноў, студэнты — шматлікія чытачы вялікага паэта.

За сталом прэзідыума — намеснік старшыні Савета Міністраў БССР Е. І. Уралава, сакратар ЦК ЛКСМБ П. М. Малішэраў, загадчык аддзела літаратуры і мастацтва ЦК КП(б) Б. П. Бусласў, сакратар ЦКСага гаркома партыі Л. І. Лубенікаў, старшыня Мінскага горвыканкома К. Н. Даўгашэўскі, сакратар Ленінскага райкома КП(б) Б. Мінска Н. С. Арлоў, міністр асветы БССР І. М. Ільшынскі, міністр кінематографіі БССР Н. Ф. Садзювіч, старшыня Камітэта на справах мастацтва пры Савете Міністраў БССР П. В. Лютаровіч, старшыня Камітэта культуры і асветы пры Савете Міністраў БССР М. А. Міноўкіч, віцэ-прэзідэнт Акадэміі навук БССР І. С. Лупіновіч, пісьменнікі Міхась Лынькоў, Аркадзь Куляшоў, Пятро Габэла, Максім Танк, Іван Шамякін, прафесар М. К. Дабрынін, дырэктар літаратурнага музея Янкі Купалы Уладзіслава Луцвіч, народны артыст СССР П. С. Малчанав і другія.

Ці сонейка захад, ці усход! Аб Сталіне песні спявай, Спявай, беларускі народ!

Суды ўвечары 7-га ліпеня на ўрачыстае паседжанне, прысвечанае 70-годдзю з дня нараджэння слаўнага народнага песняра Беларусі Янкі Купалы, сабраліся пісьменнікі, дзеячы мастацтва, рабочыя прафпраметстваў, служачыя савецкіх устаноў, студэнты — шматлікія чытачы вялікага паэта.

За сталом прэзідыума — намеснік старшыні Савета Міністраў БССР Е. І. Уралава, сакратар ЦК ЛКСМБ П. М. Малішэраў, загадчык аддзела літаратуры і мастацтва ЦК КП(б) Б. П. Бусласў, сакратар ЦКСага гаркома партыі Л. І. Лубенікаў, старшыня Мінскага горвыканкома К. Н. Даўгашэўскі, сакратар Ленінскага райкома КП(б) Б. Мінска Н. С. Арлоў, міністр асветы БССР І. М. Ільшынскі, міністр кінематографіі БССР Н. Ф. Садзювіч, старшыня Камітэта на справах мастацтва пры Савете Міністраў БССР П. В. Лютаровіч, старшыня Камітэта культуры і асветы пры Савете Міністраў БССР М. А. Міноўкіч, віцэ-прэзідэнт Акадэміі навук БССР І. С. Лупіновіч, пісьменнікі Міхась Лынькоў, Аркадзь Куляшоў, Пятро Габэла, Максім Танк, Іван Шамякін, прафесар М. К. Дабрынін, дырэктар літаратурнага музея Янкі Купалы Уладзіслава Луцвіч, народны артыст СССР П. С. Малчанав і другія.

Ці сонейка захад, ці усход! Аб Сталіне песні спявай, Спявай, беларускі народ!

Суды ўвечары 7-га ліпеня на ўрачыстае паседжанне, прысвечанае 70-годдзю з дня нараджэння слаўнага народнага песняра Беларусі Янкі Купалы, сабраліся пісьменнікі, дзеячы мастацтва, рабочыя прафпраметстваў, служачыя савецкіх устаноў, студэнты — шматлікія чытачы вялікага паэта.

Янкі Купалы выступіў Пятрусь Броўка Пра вялікую ролю і месца песняра Беларусі ў агульнасацыяльнай культуры гаворыць у сваім выступленні Аляксандр Твардоўскі.

Дырэктар Інстытута літаратуры Акадэміі навук Літоўскай ССР Костас Ноўскас расказаў аб шырокай папулярнасці Я. Купалы ў брацкай Літве, аб любі дытоўскага чытача да класіка беларускай літаратуры.

Свае вершы, прысвечаныя Я. Купалу, прачыталі Максім Лужанін, Эдзі Агняцэт, Канстанцін Буянін, Рыгор Няжы, Мікола Аўрамчык.

Удзельнікі ўрачыстага паседжання з вялікім удзімам прынялі прывітаньне пісьмо лепшаму другу беларускага народа, патхненню і арганізатару ўсіх нашых перамог — роднаму І. В. Сталіну.

У заключэнне паседжання калектыв Беларускага дзяржаўнага драматычнага тэатра імя Якуба Коласа паказаў спецтакль па п'есе Янкі Купалы «Раскіданае гняздо».

У сувязі з сямідзесяцігоддзем з дня нараджэння Янкі Купалы ў адрас Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР і Акадэміі навук БССР паступілі тэлеграмы ад Саюза пісьменнікаў Грузіі, Латвіі, Літвы, ад Інстытута літаратуры імя Т. Шыўаўкі Акадэміі навук УССР, ад пісьменнікаў брацкіх рэспублік.

На здымку: народны паэт Якуб Колас адкрывае ўрачыстае паседжанне, прысвечанае сямідзесяцігоддзю з дня нараджэння Янкі Купалы

Фота І. Салавейчыка.

Палымянае слова барацьбіта

★ В. БУРНОСАУ ★

Многа тэм у творчасці Купалы гучыць сёння вельмі надзеёна, многа песень успрымаецца, быццам толькі што прапеты. Спыніміся на адной з такіх тэм, якая праходзіць праз уся творчасць паэта.

Тэма гэтая — барацьба народа супраць грабежніцкай вайны, за мір, за шчасце. Цяжка вызначыць, дзе гэтая тэма пачынаецца і дзе заканчваецца.

Ішчэ ў самы ранні перыяд творчасці, у 1906 годзе, у вершы «Што ты спіш?» паэт звяртаўся да працоўных, указваў ім, што цар ваявае за грошы народа, што вайна прыносіць працоўным страшнае гора.

«Праз вайну» паэт адгукнуўся на руска-японскую вайну. У вершы паказана страшная трагедыя сялянскай сям'і, у якой адабралі кармільца і пагналі на фронт.

Страшную карціну першай сусветнай вайны Купала дае не аднойчы ў сваёй паслякастрычніцкай творчасці. Вельмі характэрна, што ў гэты перыяд паэт усюды ясна і выразна падкрэслівае думку, што асноўнымі вайнішчыкамі вайны з'яўляюцца капіталісты, памешчыкі, банкіры.

Гнеўна праклінаючы вайну і крывавае яе падальшчыцкае, паэт гаворыць, што народ не даруе пракаймаваным іх страшным алачыствам. Паэт папярэджае савецкіх людзей, што гаварыць імперыялістычнай рэакцыі рыштучкай вайны супраць краіны Савецкай.

Таму савецкі народ павінен быць заўсёды ў бяспройтасці, таму трэба няспынна мацаваць эканамічную магутнасць краіны і пільна ахоўваць сваявольны рубжы СССР. Вельмі паказальна, што гэтая высокапатрыятычная думка з вялі

Нескарыстаныя магчымасці

Заметкі аб мове

Заўвагі рэжысёра аб спектаклях Гродзенскага абласнога драматычнага тэатра.

Ураджайны ці ўрадлівы?

У дні падрыхтоўкі да дэкады беларускай літаратуры і мастацтва ў Маскве абласны тэатр рэспублікі паказаў мінекаму глядачу свае спектаклі.

Што-ж паказаў у сваёй творчай справе Гродзенскі абласны драматычны тэатр ў Мінску? Мы падрабязна ў творчай справе, бо толькі так і трэба разглядаць гэты тэатр.

Перш за ўсё трэба адзначыць, што камерцыйныя меркаванні дырэктары ў значнай меры засланілі сабой творчыя заданні. Тэатр не адважыўся паказаць аб'яўлення ў зводнай гастрольнай афішы спектаклі: «На дне», «Васа Жалезнова», «Удзікі», «Макар Дубрава», выключыўшы, такім чынам, са сваёй творчай справы адразу чатыры п'есы класічнай і савецкай драматургіі.

Дадаткі да гэтага, што адзіны спектакль на сучасную савецкую тэматыку — «Вяселле з пасагам» — быў паказаны адзін раз. Апрача двух названых п'ес М. Горькага, тэатр мае яшчэ ў рэпертуары п'есу «Апошняя», пастаўленую маладым рэжысёрам Е. Зубоўскім, — спектакль змястоўны, аднак таксама не паказаны на гастрольх. Дырэктары тэатра павіны былі паказаць гэты спектакль хоць-бы з мэтай творчага абмену вопытам. Не ўключаны ў творчую справу і спектаклі «Прага застаецца май», «Ваўкі і авечкі». Замест іх мінекаму глядачу прапанавалі другародную п'есу А. Астроўскага «Свеціць, ды не грэе».

З захалеўскай класіцы мінекаму ўбачылі «Зраду і каханне» Ф. Шылера, спектакль, паспешыў адноўлены, няпоўнаценны, ралізаваны, перш за ўсё, не на мастацкі пошпек, а на «касу». Касавымі меркаваннямі тлумачыцца і арганізацыя ў часе спектакля «Свеціць, ды не грэе» танцаў. Падобная практыка даўным-даўно асуджана. Неградуеда, чаму Камітэт па справах мастацтва дазваляў гэта.

Звернемся цяпер непасрэдна да найбольш паказальных у тых ці іншых адносінах спектакляў тэатра, пастаўленых у Мінску.

Найбольш цікавым з'явіўся спектакль па п'есе Яраслава Галана «Пад залатым арлом». П'еса Я. Галана блыжэйшая выкрывае злычынную палітыку амерыканскіх падпалшчыцкаў вайны, паказвае соцыяльную мука, гераізм і стойкасць савецкіх людзей. Яна напоўнена жывым пацудоў сучаснасці.

Вельмі складана, супярэчлівы і разам з тым жывы пераказальны вобраз гаспадыні шынка «Пад залатым арлом» Брыгіты Мільх па-майстэрску стварыла артыстка І. Кавізіна.

Востры малюнак знойдзены арт. Е. Зубоўскім для вобраза маёра Петрасана. Актар раскрывае звыраўную сутнасць і поўную духоўную спустошанасць амерыканскага фамыста-бізнесмена. Виртуозна выконваецца сцена інтэр'ю, у часе якой Петрасан робіць практыкаванні з гантэлімі.

Вобраз «Мядзведжэй лая» — ваеннага паліцэйскага Боба Фобера ў радзе момантаў пераказальна стварае арт. Г. Драмашка. Але Г. Драмашка, відаць, байца найгрышу ў іпадае ў другую крайнасць — часам вельмі спрашчае характарыстыку амерыканскага дзяржыморды.

Толькі чатыры вобразы з'яўляюцца безумоўнай удачай артыстаў і спектакля. Сябры Макарава — Дуда (арт. Н. Власаў) і Мальцаў (арт. М. Калачык) амаль не запамінаюцца, хоць абодва яны, асабліва Дуда, займаюць важныя месца ў п'есе. Гэта неадгледжаны рэжысёр; яна не дапамагла выканаўцам і зблынула тым самым спектакль, які павінен раскаваць не толькі аб лёсе Андрэя Макарава, але і яго сяброў. У вобразе лейтэнанта Эдвіна Бенці (арт. Б. Логанькоў) не паказана заканамернасць яго прыходу ў лагер ворагаў. Гэты прыход да гледача нечаканы; толькі што ён ападыраваў Бенці ў сцене дошты, а ў наступнай карціне ўжо вымушаны ненавідзец яго. Такім чынам, фальшывая сутнасць Бенці выкрывае рэжысёр і няўдзячна.

Артыстка М. Астанькава выступіла ў ролі журналісткі Нормы Фаніі вельмі сціпла. Яе трактоўка гэтага вобраза не выклікае асаблівых прачынаў, толькі анешнія даныя артысткі не зусім адпавядаюць ролі.

На жаль, у спектаклі Гродзенскага тэатра вобразы барабатоў і, у першую чаргу, вобраз савецкага маракса Андрэя Макарава (арт. Г. Шляхцін) раскрыты вельмі непераканальна. Г. Шляхцін не паказвае вялікую ўнутраную сілу Андрэя. Не раскрыта чыстае, глыбокае пацудоў Андрэя да украінскай дзяўчыны Ганны Рабчук, ролю якой арт. Н. Пятронка выконвае шчыра і ўсхвалявана.

Вельмі дзіўнае ўражанне робіць сцена з меладраматычным пад акардыяны сляпым хлопчыкам Вілі (арт. Е. Бурлакова).

Спектакль «Пад залатым арлом» (рэжысёр І. Стасенка) павінен быць дапрацаваны.

Асноўнае, што вызначыла цэлым прымінскім гледачом спектакля «Свеціць, ды не грэе», гэта выкананне арт. Ю. Сідаравым ролі Робачава і арт. Е. Пятковай — Олі. Ролі выкананы ярка, з пеленняй, і лё Олі і Робачава па-сапраўднаму хваляе глядачоў. Удмуліва выконвае ролю Залезына арт. Я. Кімберг. Ён знайшоў выразную знешнюю характарыстыку вобраза. У сатырычным плане, але з вялікім тактам, не парашучым ансамблем спектакля, вядзе сваю ролю арт. Г. Фанардэж.

Цэнтральны вобраз п'есы, ад кароткай, але трапінай характарыстыкі якой і атрымала назву п'еса «Свеціць, ды не грэе» — Анна Владзіміраўна Рэнёва (арт. А. Панкрат), на наш погляд, не раскрыты з неабходнай паўнатай. Рэнёва ў спектаклі выглядае ўсёго толькі як свавольная спакушалыца. Зусім не акрэслена ў вобразе Рэнёвай яе адарванасць ад радзімы, што было прычынай духоўнай спустошанасці гэтай жанчыны.

Наўдала паказана пакаёўка Рэнёвай — Даша (арт. А. Крылова). Яе захалюючы выказванні аб заграціні пабаўляюць вобраз высковай дзяўчыны таго прыроднага разу і назіральнасці, якія ўласцівы Дашы. Відзючна, што гэта адбылося не на віне арт. А. Крыловай, якая мае ўсе даныя, каб сыграць ролю Дашы больш тонка і цікава, а з прычыны недагляду рэжысёра.

У спектаклі «Гэтых дзён не змоўкне слава» (рэжысёр І. Стасенка) найбольш яркімі атрымаліся вобразы ворагаў у майстэрскім выкананні артыстаў І. Сідарова (Ліхойдаў) і Е. Зубоўскага (Каваша).

На тэатрыках Бердніковіча наганяе

мюра). Менш яркім выглядае вобраз Лазо (арт. Г. Шляхцін). Гэта гаворыць аб няправільнай рэжысёрскай трактоўцы спектакля. Рэжысёр робіць памылку, даручаючы арт. Г. Шляхціну адну за другой такія ролі, як Андрэй Макараў, Сяргей Лазо, Фердынанд. Злоўнаму актору яшчэ вельмі і вельмі нехапае для гэтых роляў майстэрства, якое набываецца разнастайным творчым вопытам. Рэжысёр-ж упарта і паслядоўна вылучае актара на «амплуа героя». Галасавая даныя Шляхціна таксама патрабуюць удасканалення.

Трэба наогул сказаць, што культура сцэнічнай мовы ў Гродзенскім тэатры невысокая. О. Парамонава ў ролі Аўдоціі Васільевы («Свеціць, ды не грэе») не дасіць да гледача паловы тэкста. Актар М. Калачык у цікава зробленай востра характэрнай ролі японскага генерала Ямадо («Гэтых дзён не змоўкне слава») зусім не клопацца да тым, каб моўная характэрнасць яго вобраза даходзіла да гледача. Бедны інтанацыйны дыяпазон у такіх артыстаў, як А. Панкрат і Н. Ансімаў, а таксама ў маладой артысткі Е. Бурлаковай.

Спектакль «Зрада і каханне» быў даволі цікава пастаўлены К. Саннікавым і добра, з густам аформлены О. Марыксам. Але нічога ад гэтага добрага спектакля, якім ён быў у мінулым, не засталася. Гледачу было паказана насхеш зробленае меладраматычнае відэа, аформленае вышадкова ўдзяльнымі дэталі ад мінулай дэкарацыі.

Паказаны толькі адзін раз, і то на закрываючым гастрольх, спектакль «Вяселле з пасагам» меў вельмі добрыя водгукі гледачоў.

І ўсё-ж поўнаценная савецкая п'еса, беларуская класічная і савецкая драматургія яшчэ не сталі асновай рэпертуара Гродзенскага тэатра.

Рэжысёр варты сур'ёзна перагледзець свае пазіцыі. Але сутнасць глыбокага выяўлення ідэі сутнасці п'есы, шпэраць і невыразнасць у вырашэнні вобразаў спектакляў, недасканаласць сцэнічнага слова, няправільная расстаноўка актёрскіх сіл, базілізасць яркіх фарбаў — вось што з'яўляецца сур'ёзным недахопам у рабоце рэжысёра.

Гродзенскі тэатр мае неабліг калектыў і добрыя мастацкія традыцыі, закладзеныя такім майстрам, як засл. арт. БССР Н. Кавязін. Калектыў напоўніўся здольнымі маладымі артыстамі: Ю. Сідаравым, Н. Пятронка, Р. Пройнін, Г. Шляхціным. Аднак моладзь у тэатры выходзіць «несур'ёзна». І наогул, у спектаклях тэатра яна была паказана недастаткова.

Многа недавальняючага ў рабоце мастакоў тэатра. Амаль кожны раз пры адрываючым заслоны бачым традыцыйнае афармленне з трохценных павільёнаў, неікавых і аднастайных па планіроўцы. Сцэны прыроды плоскія, мёртвыя. Савецкія тэатральныя мастакі маюць вялікі вопыт работы на малой сцене, і гэты вопыт трэба вывучаць.

Гродзенскі тэатр мае добрыя магчымасці для змястоўнай творчай работы. Аднак у сваіх выступленнях у Мінску тэатр пакуль што паказаў, што гэтыя магчымасці не скарыстаны.

Наўдала паказана пакаёўка Рэнёвай — Даша (арт. А. Крылова). Яе захалюючы выказванні аб заграціні пабаўляюць вобраз высковай дзяўчыны таго прыроднага разу і назіральнасці, якія ўласцівы Дашы. Відзючна, што гэта адбылося не на віне арт. А. Крыловай, якая мае ўсе даныя, каб сыграць ролю Дашы больш тонка і цікава, а з прычыны недагляду рэжысёра.

У спектаклі «Гэтых дзён не змоўкне слава» (рэжысёр І. Стасенка) найбольш яркімі атрымаліся вобразы ворагаў у майстэрскім выкананні артыстаў І. Сідарова (Ліхойдаў) і Е. Зубоўскага (Каваша).

У спектаклі «Гэтых дзён не змоўкне слава» (рэжысёр І. Стасенка) найбольш яркімі атрымаліся вобразы ворагаў у майстэрскім выкананні артыстаў І. Сідарова (Ліхойдаў) і Е. Зубоўскага (Каваша).

У спектаклі «Гэтых дзён не змоўкне слава» (рэжысёр І. Стасенка) найбольш яркімі атрымаліся вобразы ворагаў у майстэрскім выкананні артыстаў І. Сідарова (Ліхойдаў) і Е. Зубоўскага (Каваша).

У спектаклі «Гэтых дзён не змоўкне слава» (рэжысёр І. Стасенка) найбольш яркімі атрымаліся вобразы ворагаў у майстэрскім выкананні артыстаў І. Сідарова (Ліхойдаў) і Е. Зубоўскага (Каваша).

У спектаклі «Гэтых дзён не змоўкне слава» (рэжысёр І. Стасенка) найбольш яркімі атрымаліся вобразы ворагаў у майстэрскім выкананні артыстаў І. Сідарова (Ліхойдаў) і Е. Зубоўскага (Каваша).

У друку часам бытаюць значныя сустрэчы: «урадлівае зямля» і «урадлівая зямля», «урадлівае пшаніца» і «урадлівая пшаніца», а ў № 3 «Бяроўкі» за гэты год (гл. «Падарожжа на машыне часу») нават «неурадлівае тэрыторыя».

З данагой суфікса -лів- утвараюцца якасны прыметнікі са значэннем: схільны да чаго-небудзь, здольны валодаць якой-небудзь якасцю (кляпатывы, зьявіліся, маўкалівы, урадлівы). Адсюль пражаму, расліны можна сказаць: урадлівае зямля, урадлівае дрэва, таму што гэтым прадметам уласціва радзіць.

Іншая справа з якасна-адносным прыметнікам. Ён не выкалае ўласцівым прадмету якасць, а толькі прымету на адносінах да другога прадмета. Адсюль можна сказаць: урадлівы год, урадлівае лета, урадлівы гатунік бульбы і г. д. Што-ж датычыцца тэрыторыі, то яна не можа быць ні ўрадлівай, ні ўрадлівайнай.

Аб правамернасці ўжывання прыназоўніка «к»

У беларускай мове прыназоўнік «да» ў шмат якіх выказах выступае на месцы прыназоўніка «к». Напрыклад, рускае «прыйти к нему, подиить к делу» неабходна перадаваць з прыназоўнікам «да»: прыйсці да яго, падіць да справы. Аднак гэта не азначае, што прыназоўнік «к» зусім не ўласцівы беларускай мове. Ёсць такія словазлучэнні, дзе прыназоўнік «к» не можа быць заменены ніякім іншым прыназоўнікам. Напрыклад, выразы: «к шаснаццаці гадам ён авалоўў прафесійны токар» і «да шаснаццаці год ён авалоўў прафесійны токар» не з'яўляюцца тоесамі. Першы азначае, што ён авалоўў прафесійны токар к моманту, калі яму споўнілася шаснаццаць год, другі — дапуская авалоўванне прафесійны токара да нейкага наўважнага часу, можа к чатырнаццаці ці к пятнаццаці гадам.

Аб шырокім ўжыванні прыназоўніка «к» у беларускай мове сведчаць шматлікі прыклады з твораў Янкі Купалы: «К таму часу ў Берастэчка к дружыне казачай прыбулаў пан Патоцкі з хэўра лядачай» («Бандароўна»). У Якуба Коласа: «З астрого вышлі грамадой без угадоўніцкай шпані, ідем радзім, нібы к бою, і з нас аж дзесяцца паны» («Рыбакова хата», стар. 17). У Кузьмы Чорнага: «Марына... адыхлала к дзвяркам, стала там моўчкі і глядзела на бадзьку» («Раманы і апавесці», стар. 583). «К гатаму часу ў Бяльскі быў ужо і другі сын...» (там-жа, стар. 549).

М. ЛОБАН.

Творчая справаздача

Драматычны калектыў Аршанскага ільнакамбіната арганізаваны яшчэ ў 1933 годзе. У яго ўвайшлі людзі, якіх любяць драматычнае мастацтва. Сярод іх — слесар Жукоўскі, інжынер Прылуцкі, электрамонтёр Тарасэў, стругальшчык Залезкоўскі і другія.

У рэпертуары калектыва — «У стэпах Украіны», «За другім фронтам», «Лыжы», «Маладая гвардыя», «Васа Жалезнова», «Паўлінка», «Жаніцьба», «Разлом».

У чэрвені г. г. ў Віцебску адбылася творчая справаздача драматычнага калектыва. Аршанцы паказалі ў абласным цэнтры спектакль «Любоў Ярэвая».

На працягу гэтага года з творчымі справаздачамі выступілі таксама калектывы клуба ім. Кірава, станцыі Орша, Багушэўскі раённы Дом культуры, Аршаўскі Дом культуры і іншыя.

(Наш кар.).

Віцебск.

Старшы качагар Хвядора Каваленя. Падышоўшы да электрастанцыі, Канстанцін Якаўлевіч паставіў на штэбле дошак свой мяшок з травой, паклаў тут-жа касу, сеў сам і тады ўжо гучна прываўся з Хвядорай. Прымеджы хлапец зайшоў у памішканне электрастанцыі і, убачыўшы, што ўсё тут даверана толькі адной жанчыне, ды ўжо даволі пакшытой, з падкрэсленай, хоць крыху наўнай сур'ёзнасцю зацікавіўся механізмамі і пачаў зашпаць качагара рознымі пытаннямі. З яго слоў можна было заўважыць, што ўся гэтая механіка не чужая яму, аднак пры размове з Хвядорай ён рабіў выгляд, што нічога не разумее ў электратэхніцы і нібы першы раз усё гэта бачыць. Хвядора можа і здагадваўся пра яго прытворства, аднак не звяртаў на гэта асаблівай увагі: пытае чалавек, то трэба адказваць. І адказвала, растлумачвала ўсё падрабязна. Гаварыла і рухавая на прырозе, яна перш за ўсё не прахінула сказаць, што раней яна была тут проста вартаўніком і што наступнава прыглядалася, прыглядзілася, пакуль усё гэта не стала ёй добра знаёмым і зразумелым. Тады праўдлівае калгаса паставіла не качагарам.

Цяпер я ўсім гэтым кірую, — з законным гонарам гаварыла жанчына незнаёмаму хлаццу, — і ўсе вінцікі машыны знаю. Вось глядзіце, — Хвядора за прасіла хлаццу ў электрадрэзіненне, — на гэтым шчытку ў нас лічыбы і стражка. Бачыце, куды цяпер яна паказвае? На трыста і шаснаццаці. Гэта значыць, — сама раз: не дрэма будзе і не залішыне светла, што каб аж вочы рэзала. А можна і на чатырыста. Гэта калі ў нас які-небудзь вельмі важны сход ці векар. Вось учора ў нас быў гэты самы, як яго, — жанчына крыху запнулася і нават панчыравала ад няёмкасці, — ну гэты літаратурна-мастацкі векар у паміць Янкі Купалы. Вы-ж ведаеце, што некалі Янка Купала жыў тут у нас і творы свае пісаў?

Хлапец кінуў галавой: ведаю.

— А я дык і памятаю яго, бачыла некалькі разоў. Дык учора, — працягвала жанчына, — я вось тут стрэлку трымала, на чатырох согнах. І аж да самага снітання. Або бывае яшчэ на валайкіх святых: на 1-га мая, у дзень Кастрычніцкай рэвалюцыі, пад нова год...

— А як-жа вы пераводзіце стрэлку? — з прасцяжым выразам на твары спытаў хлапец.

Жанчына дабрадушна глянула на яго, усміхнулася, як усміхаецца малым, якія звычайна пытаюць пра самыя простыя рэчы, і пачала тлумачыць далей:

— А гэта ўжо тут, — сказала яна і павяла хлаццу зноў у машынае аддзяленне. — Тут у нас рэгулятар, вось ён. Потым-жа і топку ўвесь час на ўзроўні трымаем і вяду падкачваем. Вось у нас вада, — жанчына паказала на насос, — падкачваем, дык яна ўсё паступае і паступае... Гэта ў нас невялікая машына, — на гэтым Хвядора свае тлумачэнні, — заклічыла Хвядора свае тлумачэнні, — на ёй мы што-небудзь адно робім: або муку мелем, або дошкі пілім, або святло гатаем. Але наўдана мы прывезлі вялікую машыну, на 75 сіл. Паставім яе, тады і буду ганіць святло і на Барноў і на Ніжнін, а не толькі што на свой калгасе.

— А дакуль вы сёння будзеце святліць? — спытаў хлапец на развітанне.

— Сёння да першай гадзіны, — адказала жанчына, — у нас мо' гадзінік ёсць? Хлапец выняў з кішэнкі гадзінік.

— Давайце зверым, — прапанавала Хвядора, — ваш правільна ідэя?

Калі хлапец выняў з памішкання электрастанцыі, Канстанцін Якаўлевіч ужо стаў у поўнай паходнай форме: мяшок з травой быў за плячэма, каса на плячы.

(Працяг на 4-й стар.)

Масква. 9 ліпеня споўнілася 50 год з дня смерці выдатнага рускага скульптара М. М. Антакольскага.

У гэтыя дні многа наведвальнікаў можна бачыць у залы Дзяржаўнай Трыцюнскай галерэі, дзе выставлены творы скульптара.

На здымку: наведвальнікі каля аднаго з выдатных твораў М. М. Антакольскага — скульптуры «Цар Іван Васільевіч Грозны» (мармур). Фота Э. Гўзэрыхіна. (Фотакрон'ка ТАСС).

Беларуская дзяржаўная карцінная галерэя напоўнілася новымі творамі рускіх мастакоў. Сярод іх — партрэт Разнітоўскай выдатнага партрэтчыста Д. Лявіцкага, напісаны ў 1781 годзе, партрэт Кутаісвай — Ф. Рокатава, жывапіс карціна «Адмаўленне ад службы» — П. Патрова, вялікі пейзаж А. Васнецова — «Дняпро перад навальніцай» і пейзаж В. Пераплётчыкава «Вярэя».

Цікавыя два акарваленыя партрэты

К. Я. Дараган і А. І. Дараган мастака К. Карсаіна, які паходзіць з Беларусі. Нарызіўся ён у 1809 годзе ў Геральце Слущку. Вучыўся ў Акадэміі мастацтва ў Пешербургу. Быў адраблены ў Пекін са званнем жывапісца пры рускай місіі. Прабыў у Кітаі да 1846 года. За партрэт Кутневіча ў 1854 годзе яму было прысвоена званне акадэміка.

Усе гэтыя творы значна ўзбагаціць адзел рускага мастацтва галерэі

Папаўненне дзяржаўнай карціннай галерэі

У сенцыях Саюза пісьменнікаў

На пашыраным паседжанні бюро секцыі прозы абмеркавана апавесць Н. Гарулёва «Твая сям'я», прысвечаная тэме партызанскай барацьбы.

У абмеркаванні прынялі ўдзел І. Шамякін, Я. Брыль, А. Кулакоўскі, Ул. Шакавец, П. Валкадаеў і др.

Выступаючыя адзначылі, што аўтар зрабіў удалую спробу паказаць барацьбу бачога класа ў падполлі. У новай рэдакцыі апавесці атрымала значна лепшую, чым яе першы варыянт, апублікаваны ў альманаху «Советская Отчына».

Аўтару было ўказана на рад недахопаў, якія трэба ліквідаваць у далейшай рабоце над апавесцю. Выступаючыя паралі звярнуць больш увагі на абмалёўку вобразаў ўраўнікова падполля і партызанскага руху, глыбей паказаць баявыя дзеянні партызан, пазбавіцца ад слядоў паспешліваці,

якія асабліва заўважаюцца ў другой частцы апавесці.

На чарговым паседжанні пэтычнай секцыі абмеркаваны новы зборнік вершаў старэйшай беларускай паэтэсы Канстанцыі Буялы.

У абмеркаванні прынялі ўдзел Р. Няхай, К. Кірзенка, А. Вялюгіна, А. Вялевіч, А. Русецкі, А. Есакоў, Ул. Луцвіч, С. Дзяргай. Яны адзначылі, што ў зборніку слаба адлюстравана сучасная жывіць. Паэтэса недастаткова ведае тым змен, якія адбываюцца ў рэспубліцы Асобныя гэршы вельмі павярхоўныя, недапрацаваныя.

Усе выступаючыя згадзіліся, што зборнік можна рэкамендаваць да выдання толькі пазля таго, як ён будзе дапрацаваны і напоўнены новымі вершамі.

Чытач А. Быкава разгледзла вобраз галоўнага героя апавесці — камуніста Васіля Сурмака. Чытачы Е. Жыгімонт, Я. Нехвадзіч, М. Ціпагузава і М. Лагутыч спыніліся на мастацкіх асаблівасцях і выхваляўчым значэнні апавесці.

Чытач А. Быкава разгледзла вобраз галоўнага героя апавесці — камуніста Васіля Сурмака. Чытачы Е. Жыгімонт, Я. Нехвадзіч, М. Ціпагузава і М. Лагутыч спыніліся на мастацкіх асаблівасцях і выхваляўчым значэнні апавесці.

Чытач А. Быкава разгледзла вобраз галоўнага героя апавесці — камуніста Васіля Сурмака. Чытачы Е. Жыгімонт, Я. Нехвадзіч, М. Ціпагузава і М. Лагутыч спыніліся на мастацкіх асаблівасцях і выхваляўчым значэнні апавесці.

Чытач А. Быкава разгледзла вобраз галоўнага героя апавесці — камуніста Васіля Сурмака. Чытачы Е. Жыгімонт, Я. Нехвадзіч, М. Ціпагузава і М. Лагутыч спыніліся на мастацкіх асаблівасцях і выхваляўчым значэнні апавесці.

Чытач А. Быкава разгледзла вобраз галоўнага героя апавесці — камуніста Васіля Сурмака. Чытачы Е. Жыгімонт, Я. Нехвадзіч, М. Ціпагузава і М. Лагутыч спыніліся на мастацкіх асаблівасцях і выхваляўчым значэнні апавесці.

Чытач А. Быкава разгледзла вобраз галоўнага героя апавесці — камуніста Васіля Сурмака. Чытачы Е. Жыгімонт, Я. Нехвадзіч, М. Ціпагузава і М. Лагутыч спыніліся на мастацкіх асаблівасцях і выхваляўчым значэнні апавесці.

Чытач А. Быкава разгледзла вобраз галоўнага героя апавесці — камуніста Васіля Сурмака. Чытачы Е. Жыгімонт, Я. Нехвадзіч, М. Ціпагузава і М. Лагутыч спыніліся на мастацкіх асаблівасцях і выхваляўчым значэнні апавесці.

Масква. 9 ліпеня споўнілася 50 год з дня смерці выдатнага рускага скульптара М. М. Антакольскага. У гэтыя дні многа наведвальнікаў можна бачыць у залы Дзяржаўнай Трыцюнскай галерэі, дзе выставлены творы скульптара. На здымку: наведвальнікі каля аднаго з выдатных твораў М. М. Антакольскага — скульптуры «Цар Іван Васільевіч Грозны» (мармур). Фота Э. Гўзэрыхіна. (Фотакрон'ка ТАСС).

Аляксей КУЛАКОЎСКІ

Каласныя механізатары

Спавольна і нібы з вялікім спазненнем спускаецца зморк на ўрадлівыя калгасныя палеткі, на доўгія і роўныя мелярацыйныя каналы. Начны вартаўнік пасекі ўжо з'явіўся на свой пост: абшыю пасеку, аглядае ўсё, а потым стаў ля будкі, пад пер навінцу кіем і пачаў вярцець здаравенну, з разлікам на доўгае нычненне, напрыску. «Камар'я гэтага... — паўшэнт там гаворыць ён сам сабе. — Пчала садзіла, камар устае, спасу ад яго няма».

У высокай, у калена, траве ля пасекі, перд пад маладым дубчыком, абавязала перапаляца. Стары вартаўнік папувае дымам камароў і ўторыць у лад перапаляці:

«От ідзе, от вядзе, от вала, от няма, от хлява».

Потым задаволена пакрывае галавой і дха дадае ўжо ад сабе: «Прыляжылі-ж людзі! Цяжка жылося чалавеку, што на душы было, аб тым і словы каляіся...»

Адзін з самых старэйшых калгаснікаў, кавалер ордэна Леніна Канстанцін Якаўлевіч Бердніковіч ідзе праз палеткі дадому. Ён нясё на плячэ мяшок травы і касу: баба з свету вядзе, калі не прынясе-ка-роме, усёўроўна прымусяць ісці недае ўкопваць. Бердніковіч спынаецца, крочыць шырока, разамшыста. Ён мог-бы выйсці з месца раней, але калі ўкопваў ля пасекі траву, угледзеў яго пасечны вартаўнік і пакуль не распытаў пра ўсе калгасныя навіны, не вышчупіў у пасекі. Вартаўнік рад быў суседу. У гаворцы хутчэй ідзе час, ды і наогул не так часта яму даводзіцца пагаварыць

Улічыць вопыт месячніка

Месячнік кнігі прынёс вялікую карысць работнікам кніжнага гандлю не толькі ў тым сэнсе, што актывізавала прапаганда і распаўсюджванне літаратуры. У час месячніка найбольш выразна выявіліся ўсе нехташы нашай работы і вызначыліся шляхі і выкаранення.

Кнігагандлюючыя арганізацыі Віцебскай вобласці арганізавалі некалькі кніжных базараў неспрэчна ў калгасах. Кніжны базар у калгасах — новая і карысная справа, якая дала плённыя вынікі. Разам з тым выявілася, наколькі яшчэ слаба пастаўлена прапаганда кнігі. У выніку многія творы мастацкай літаратуры залежавалі на складзе.

Месячнік кнігі ўскрыў яшчэ адзін вельмі буйны недахоп у справе распаўсюджвання літаратуры ў нашай вобласці, ды, мабыць, і не толькі ў нашай. Да гэтага часу ў сістэме спажывецкай кааперацыі існуе шkodная думка аб неагчымасці кніжнага гандлю ў магазінах, якія не прыстасаваны спецыяльна для гэтай мэты. Атрыманне, што каласнікі пазбавлены магчымасці свечасова набыць новую кнігу. Такое становішча з'явілася ў выніку таго, што ў Беларусі яшчэ не зразумелі важнасці і неабходнасці продажу кніг ва ўсіх пунктах свайго гандля-

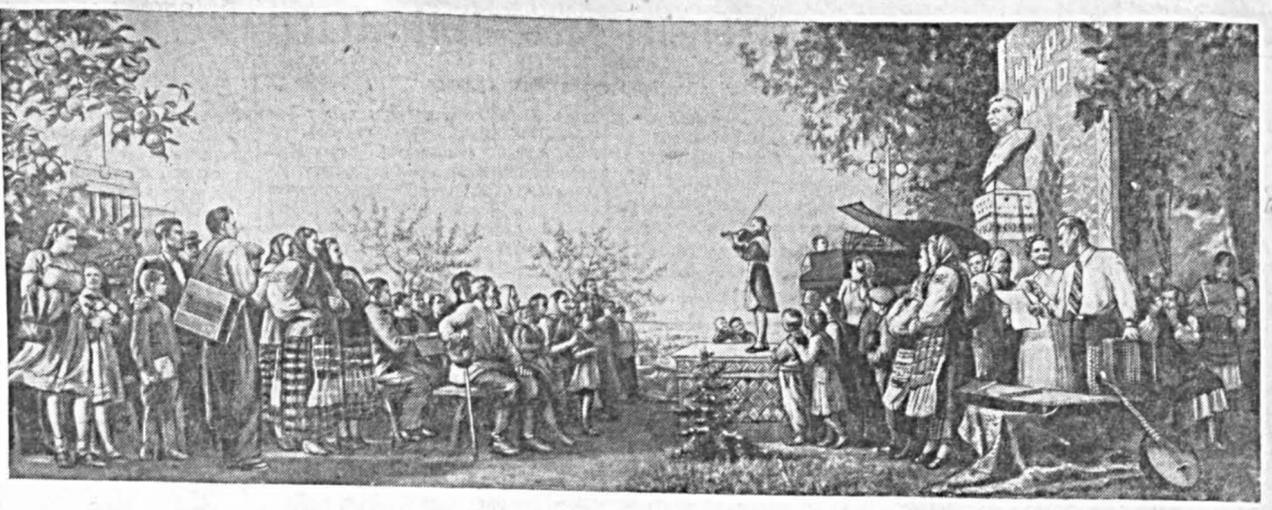
вай сеткі. Кіруючыя работнікі спажывецкай кааперацыі дапускалі вялікую памылку, калі абмяжоўвалі кніжны гандаль. Гэта можна даказаць шматлікімі фактамі, якія мы маем у сувязі з правядзеннем месячніка кнігі.

У асартыменце тавараў крамы, якая працуе ў калгасе імя Молатава Радасенскага сельсавета Дзюбровенскага раёна, ніколі не было кніг. У дні месячніка кнігі былі завезены і сюды. І толькі за 10 дзён тут прадалі кніг на 500 рублёў. Ніколі не прадывалі кнігі і сельмаг у Ляднянскім сельсавеце, а першыя пяць дзён месячніка ён прадываў калі 100 кніг.

За 10 дзён месячніка толькі сельская магазін Дзюбровенскага раёна прадываў кніг больш чым на 9 тысяч рублёў, у той час як за ўвесь май па раёну было рэалізавана літаратуры ўсё на 8 тысяч рублёў.

Вельмі пажадана весці продаж літаратуры ва ўсёй сетцы спажывецкай кааперацыі не толькі ў час месячніка, а пастаянна, каб кожны каласнік, трактарыст, аграном мог купіць любую кнігу на месцы.

В. ТАРУБАРАЎ,
загадчык аддзела падлісных выданняў Віцебскага аблканіагандлю.

Канцэрт мастацкай самадзейнасці ў калгасе. Пано Н. Гусева і М. Манасона.

Свята песні

(Ад нашых карэспандэнтаў)

БАБРУЙСК

Яшчэ з раніцы алеі гарадскога сада запоўнілі маладыя рабочыя і работніцы фанерна-дрэвапрацоўчага камбіната, швейнай фабрыкі імя Халтурнына, машынабудавальнага завода імя Сталіна, буйных прамісловых арцелей імя Крупскай, «Чырвоны тэкстыльшчык» і іншых прадпрыемстваў і ўстановаў.

Удзельнікі свята песні ў калонах, пад гукі бадзёрных маршаў прайшлі па вуліцах горада і прышлі на стадыён «Спартак».

Сігналы горна плавяццаць аб пачатку выступлення мастацкіх калектываў. На вельзарным памосце выступаюць самыя маленькія ўдзельнікі — выхаванцы дзіцячых дамоў і абласнога Дома піонераў. Маленькія дзіцячкі і хлопчкі дэкламуюць вершы аб сваім радзінным месцістве.

Над стадыёнам разнісца мелодыя песні. Працоўныя славяць мудрую партыю большавікоў, вялікага Сталіна. Прыгожа прагучэлі ў выкананні зводнага хора беларускай народнай песня «Як крыніца цячэ», «Песня моладзі» Дунаўскага. «Наш падарунак новабудульню» Астроўскага.

Найбольшы поспех выпавіў на долю мастацкага калектыва клуба фанерна-дрэвапрацоўчага камбіната. Хор клуба праспяваў рускую народную песню «Ой, да ты калініца» і песню Масалінава «Ляці, пабеды песня».

Гучнымі апладысмантамі ўзнагародзілі прысутныя чыіна Буркову (клуб прамкааперацыі), спявачку Ярашонак (швейнай фабрыкі імя Дзержынскага), гімнастка прагучэлі ў выкананні зводнага хора беларускай народнай песня «Як крыніца цячэ», «Песня моладзі» Дунаўскага. «Наш падарунак новабудульню» Астроўскага.

Найбольшы поспех выпавіў на долю мастацкага калектыва клуба фанерна-дрэвапрацоўчага камбіната. Хор клуба праспяваў рускую народную песню «Ой, да ты калініца» і песню Масалінава «Ляці, пабеды песня».

Свята адкрыў пяцітысячны зводны хор. У суправаджэнні сімфанічнага аркестра Магілёўскага музычнага вучылішча і групы баяністаў хор выканаў Гімн Савецкага Саюза, «Песню аб Сталіне», «Мы — беларусы», «Мы за мір». Сваё выступленне зводны хор завяршыў спяваннем партыйнага гімна «Інтэрнацыянал». Услед за зводным выступілі студэнцкі хор, хор працоўных рэзерваў.

На вялікую эстраду, акаяманваную зелянінай жывых дрэў, узыйшлі танцоры. Яны апраўты ў рознакаляровыя беларускія нацыянальныя касцюмы. Зводны танцавальны калектыў горада ў колькасці 200 чалавек выканаў «Беларускую польку», «Польку», «Лявоніху» і іншыя народныя танцы.

Танцораў змянілі фізкультурнікі. Каля тысячы юных спартсменаў выступілі з масавымі гімнастычнымі нумарамі.

Свята песні і танца ператварылася ў вялікае народнае гуляне, у якім прыняло ўдзел звыш 25 тысяч працоўных Магілёва і каласнікоў з навакольных калгасаў. Да позняга вечара веселіся магілёўчане ў старым і новым парку, прыгожа ўбраным флагамі, лозунгамі, транспарантамі, пано. У розных кутках парка іграў аркестр. На эстрадных пляцоўках выступалі калектывы мастацкай самадзейнасці прадпрыемстваў, навучальных устаноў.

І. ТАРАСАЎ.

БРЭСТ

Калектывы самадзейнасці Брэскай вобласці актыўна рыхтуюцца да першага ў вобласці свята песні і танца, якое адбудзецца ў канцы жніўня.

У ліпені будзе праведзена свята песні ва ўсіх раёнах вобласці. Лепшыя калектывы прымуць удзел у абласным свяце.

На свяце песні ў Кобрыне, якое адбылося 29 чэрвеня ў парку імя Суворова, прысутнічала больш 8000 працоўных горада, суседніх вёсак і калгасаў. Зводны хор у складзе 600 чалавек выканаў Гімн Савецкага Саюза, «Песню аб Сталіне» Палонскага, «Мы — беларусы» Сакалоўскага, беларускую народную песню «Кума мая, кумачка», «Песню аб шчасці» Русіна.

Свята песні, праведзенае ў Камянецкім раёне, таксама прыгатула каля чатырох тысяч гледачоў і вылілася ў радаснае свята працоўных усёго раёна.

В. ВОЛКАЎ.

М. МІХАЙЛАЎ.

МАГІЛЁЎ

У Магілёве, у маладзінчым загараднім Пярэсцім парку было праведзена свята песні і танца, прысвечанае 8-й гадавіне вызвалення Савецкай Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

На 500.000 рублёў кніг для насельніцтва

Рэспубліканскі бібліятэчны калектар за час месячніка кнігі накіраваў у раённыя, сельскія, калгасныя і профсаюны бібліятэкі БССР палітачнай, сельскагаспадарчай, навукова-папулярнай і мастацкай літаратуры на 500.000 рублёў.

У дні месячніка ўкамплектавана тысяча бібліятэк. З іх расійскіх, калгасных і сельскіх — 460, гарадскіх і профсаюнных — 540.

Бібліятэчны калектар рэгулярна накіроўвае ў сельскую мясцовасць пасылкі з літаратурай не толькі калгасам, хатам-чытальням, але і асобным каласнікам, трактарыстам, камбайнерам, урачам, аграномам, інжынерам, настаўнікам. Толькі ў гэтым годзе накіравана ў вёску 450 тысяч кніг.

Экзамены ва ўніверсітэце марксізма-ленінізма

У ідэалагічным выхаванні інтэлігенцыі з кожным годам усё большае месца займае ўніверсітэт марксізма-ленінізма. Сведчаннем гэтаму з'яўляецца тое, што ва ўніверсітэце займаецца вялікая група творчых работнікаў мастацтва і літаратуры. Сярод іх — скульптар А. Бембель, пісьменнікі М. Танк, П. Пестрак, артысты І. Рахленка, А. Абуховіч, С. Бірыла, кампазітары У. Алоўнікаў, Я. Цікоці і многія іншыя.

Бібліятэчны калектар рэгулярна накіроўвае ў сельскую мясцовасць пасылкі з літаратурай не толькі калгасам, хатам-чытальням, але і асобным каласнікам, трактарыстам, камбайнерам, урачам, аграномам, інжынерам, настаўнікам. Толькі ў гэтым годзе накіравана ў вёску 450 тысяч кніг.

Да выкладання тэарэтычных дысцыплін ва ўніверсітэце былі прызначаны кваліфікаваныя лектары. Пераважна большасць слухачоў настойліва і сістэматычна працавала на працягу навучальнага года. З 78 работнікаў мастацтва і літаратуры, якія трымалі экзамены, 40 чалавек атрымалі выдатныя і 37 — добрыя ацэнкі.

Але нехта не адзначыў і адмоўных момантаў у вучобе. На працягу года заўважыліся значныя адрэсы слабахі. Невадма па якой прычыне пакінулі ўніверсітэт дырэктар Тэатра оперы і балета тав. Лубной, дырэктар Дзяржаўнай філармоніі тав. Левашов, дырэктар Белдзяржэстрады тав. Царкова, музыкантаў Б. Смольскі.

Трэба адзначыць, што яшчэ не ўсе пар-

тыжныя арганізацыі надаюць належную ўвагу павышэнню тэарэтычнага ўзроўню кумуністаў. Так, партарганізацыя Тэатра оперы і балета (сакратар тав. Нікіфаровіч) рэкамендавала ва ўніверсітэт толькі 8 чалавек і на працягу года не цікавілася іх вучобай.

Слаба займаліся і асобныя таварышы. Тав. Муромоў (мастацкія майстэрні) адзіна з усёй групы работнікаў мастацтва здаў экзамены з адзнакай «пасрэдна». Старшыня БРК Саюза работнікаў мастацтва тав. Уханав зусім не з'явіўся на экзамены.

У ліпені гэтага года пачалося камплектаванне першага курса ўніверсітэта. Задача першачасных партыйных арганізацый — прыцягнуць у лік слухачоў ўніверсітэта яшчэ больш работнікаў мастацтва і літаратуры. Асабліва ўвагу гэтаму пытанню павінны надаць партыйныя арганізацыі Тэатра оперы і балета. Саюза кампазітараў і Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР.

Р. УРБАНОВІЧ,
нам. дырэктара вярэйнага ўніверсітэта марксізма-ленінізма пры Мінскім ГК КП(б)Б на вучобнай рабоце.

„Пралітая чаша“ ў тэатры імя Якуба Коласа

Тэатр імя Якуба Коласа паставіў п'есу кітайскага класіка Ван Шы-фу «Пралітая чаша».

Спектакль пастаўлены заслужаным дзіцячым мастацтвам БССР А. Скібнэўскім, дэкарацыі мастака Д. Сычова, музыка да спектакля напісана лаўрэатам Сталінскай прэміі К. Карчмаровым.

У спектаклі прымаюць удзел артысты І. Матусевіч, В. Паліцкі, Е. Мацісава, Е. Разанава, Л. Цімафеева, Б. Левін, В. Рагавенка і інш.

Спектакль цёпла сустраці гледачом.

(Наш кар.).

Каласныя механізатары

(Працяг).

Увайшлі ў вуліцу, параўналіся з будынкам праўдзіна, з каласным клубам. Прайшоў настрочан росам, стройным хлапец, у апраўным касцюме, з гладкай прысцокай.

— Добры вечар. Канстанцін Якаўлевіч! — ветліва прынятаў ён.

— Здароў, Іце! — у заемнай павгай аказаў Бердніковіч — Што, я вачарную перадачу ідзе?

— Не, — прыбавіўшы кроку, паясніў хлапец, — перадача даўно ідзе, гэта я выбітаў на хвілінку, наладзіў там адну радыёкропку.

— Наш радыётэхнік Пятро Гайдукоў, — павярнуўшыся да свайго спадарожніка, паведаміў Бердніковіч. — Ой пакуль яго не было, то гэтае радыё не то што на думку кому не іграла, а толькі злосьць наганяла на людзей сваім скрыгатам. А пер хлапец наладзіў усё, навуёў спраўдзную тэхніку. Слухаем раніцою, перад выходам у поле, слухаем увечары, прышоўшы. Любата адна... А вось мой двор.

За роўнай шырокакалоў агароджай яра свядзіліся вокны невялікага доміка. Свята ў вокнах перабіваў зубчатая занавескі і раскошныя лісты вазонаў.

— Пасядзіце крыху на лавачцы, калі мнеце ахвоту, — прапанаваў Якаўлевіч хлапцу, — а то ў двор заходзіце. Я вось пакаду кажу ды і выйду. Пагаворым яшчэ, адна-жа сустраціся.

Хлапец сеў. На ўсіх вуліцах калгаса, новых і старых, было ціка: людзі, вярнуўшыся з работы, вачарамі. Недае даўка, даўка перабіваўся салавей. Некаторыя найбольш звонкія ноткі яго даносіліся да слыху, а слабейшыя тамаўлі ў празрыста-

сіняватым змроку пагодзівай летняй ночы. Чаму так даўка спяваў салавей? Няхай-бы ён падляцеў бліжэй, ці мала тут дзеў. Тады-б усе вуліцы напоўніліся дубоўнай песняй і адначасна людзей быў бы яшчэ больш прыемным.

Такія думкі з'явіліся ў хлапца, але права некаторы час даўся яго ямірэнці з тым, што салаўіныя траці зусім былі заглушаны. Зашумелі гэі вакол пасёлка, і паўднёвы ветрык прынёс даўкі гуд самалета. Гул гэты набліжаўся і набліжаўся. Белы агонь, нібы жгучая зорка, паказваўся над пасёлкам. Потым за бліжэйшым лесам пачулася дзювоныя галасы, радасныя воклічы.

Вышаў Канстанцін Якаўлевіч і, не чакаючы пытанняў гасця, сказаў:

— Найначай, нашы лётчыкі праляцеці. Ужо з тыдзень у калгасе. Гектараў пяцьсот апылілі ды апырскалі, бадай, не менш. Разумную тэхніку нехта выдумав: гэта-ж як праляціць, як шыркяне на гэтую чортавую свёрпку, дык яна так і вяне, ліха ёй, так і вяне. А пшаніца, авёс — нічога. А ўгнаенне: чорт яго рукамі ды машынамі распытаў-бы гэтулікі! Ой сабе награвіцца, узаліціць ды як апынае вверху... Хлапец уважліва слухав і з захваленнем паглядваў то на Якаўлевіча, то на лес, дзе ўсё яшчэ рэхам разніслася задорныя дзювоныя галасы.

— У соўгасах былі, — ціха заўважыў ён, — а ў калгасах яшчэ не было самалетаў. Цікава, заўтра схаджу туды, пагляджу.

— Варта схадзіць, — згадзіўся Канстанцін Якаўлевіч і чамусці засмяўся, прыняў жартаваты тон. — Я вам скажу, што

калі на дзючат у вас вока ці можа маецца якія намеры ў такім ачытайным родзе, то іменна туды і схадзіце. Там многа даўчат. Цялая авіябрыгада, вось яма. І самаля лепшыя нашы дзюкі пайшлі ў гэтую брыгаду. Як на падбор. Новая, бачыце, справа... Там яны ўгнаенне падсываюць і награвіваюць, розныя гэтыя препараты развозяць, сцяжымакі сігналы самалету падаюць. Работа важная і вялікая.

— Схаджу, схаджу, — паўтарыў хлапец і нехта было аразумець, дзея дзючат ён пойдзе ці дзея самалетаў.

К таму часу, калі авіябрыгада прышла ў пасёлак, на вуліцах з'явілася яшчэ моладзь. Нехта з хлапцоў зайграў клявізую на гармоніку, некалькі не зусім аладжаных дзювоных галасоў пачало падпяваць. Паўз двор Бердніковіча прайшлі чатыры хлапцы, адзін у адзін: высюкія, шырокапалачыя. Ходзі апраўты яны былі і чыста, усё-ж трохкі панясло ад іх бензінам, таму сусед Канстанціна Якаўлевіча і спытаў:

— Што, трактарысты?

— Не, гэта шаферы, — адказаў Бердніковіч. — Трактарысты каб вышлі, то мабыць, усю гэтую вуліцу занялі-б. Гуляюць маладыя, някая пагуляюць. Хутка пачнем уборку, дык ні дня не будзе, ні ночы, пакуль жажнікі не справім.

Я клубы стэнавілася ўсё шумней, відаць, моладзь пауходзіла, і кожны, хто пауходзіў, уноіў сваю долю веселасці.

— То можа і вы пойдзеце да маладыя? — апырнуўся Якаўлевіч да свайго субяседніка.

Стары быў упэўнены, што яго прапанава якраз дарчыя, аднак хлапец нейкі час

нічога не адказаў на яе. Загаварыў ён толькі тады, калі Якаўлевіч пачаў гледзець на яго недаўменна і нават нібы падазраюна.

— Вы, здаецца, усё час думаеце, што я ў сваты прышоў. — з ноткай крыўды ў голасе пачаў хлапец. — Дзючат у свайі вёсцы нехапіла, дык сюды падаўся. Не, тут трохкі не тая справа. З сватаўствам пачакаем яшчэ, не к спеху. Я вось гаджу, куды-б мне лезці на работу стаць... Каб і самому па думу было і карысці для справы больш. Электрык я...

Якаўлевіч на нейкі момант сумеўся, але хутка вызначыў сваю пазіцыю і разважліва сказаў:

— Ну што-ж, гэта адно аднаму не шкодзіць: можна быць і электрыкам і жаніхам. — Потым, крыху падумавшы, дадаў: — Людзі ў навуку, у тэхніку падаюць. Што ні чалавек, то спецыяльнасць. Яно і правільна: век такі. Я і сам, прызначыў, хачу к воені на курсы паехаць. На паліводству.

... Неўзабаве ў вокнах яго хаты мігнула святло. Хлапец-электрык гаянуў на гадзінік: гэта сігнал Хвядора. «Трымае жанчына слова», — з пзгатай падумаў ён пра калгаснага качагара і устаўшы, цёпла развітаўся з Канстанцінам Якаўлевічам.

Пакуль ён дашоў да двара свайго сваякоў, Хвядора зусім выключыла святло. На вуліцах пацімсепа, здавалася, гусецкім естаў туман над ракой Арэсай, але на ўсходзе ўжо ўдзямалася шырокая светла-ліловая паласа. Пачынаўся новы дзень.

Калгас імя Беларускай Ваеннай Акругі Любавіцкага раёна.

ціпер іх няма. Гэта была прадукцыя ганчарна-керамічнай арцелі г. Барысава. У грубах па тэхніцы і безгустоўных вырабах гэтай арцелі не засталася ніякіх адзнак ранейшага высокага мастацтва барысаўскіх майстроў. І добра, што падобныя вырабы ўжо не прадаюцца ў Мінску. Аднак гэта зусім не значыць, што ў Барысаве зусім сцінціў шыпус гэтага мастацка-браву. Не, ён выпускаецца і па сёнешні дзень.

Некалькі работніц, якія працуюць у майстэрні па шыпусе мастацкага асартыменту, не маюць належнага вопыту. Так нарук, якая ведае ганчарную тэхніку, да мастацкай вытворчасці не мае ніякага дачынення. Расфарбаваныя па яе густу вады, якія «любяць», як яна сцвярджае, і купаюць каласнікі, прадстаўляюць сабой узор безгустоўнасці і мастацкай неписьменнасці.

За апошні час у магазіны Мінска і абласных гарадоў пачала паступаць прыгожая шкляная пасуда з завода «Нёман» і Барысаўскага шклозавода. З'явіліся новыя ўзоры мастацкага фаянс Мінскага фаянсавога заводу.

Большасць вырабаў гэтых заводаў аформлена з густам.

Аднак трэба было-б падумаць і аб тым, каб калі не ўсе вырабы, то хоць-бы некаля частка іх выпускалася не па агульнаму стандарту.

Надаўна ў Мінску пачала прадавацца драўляная скульптура і разьба па дрэву Гродзенскай арцелі. Але вырабы гэтыя ўсё-ж не задавальняюць пакупнікоў. Яны няўмела і груба афарбаваны. Адуцаваць, што нішто не кляпоціцца, каб дапамагчы нявыплатным майстрам давесці свае работы да патрэбнай якасці.

У Бедромсаве, які аб'ядноўвае прамісловыя арцелі, існуе эксперыментальная лабараторыя, але толькі на тэацкіх вырабах і па вышшці.

Дарчы сказаць, у эксперыментальнай лабараторыі ўкаранілася напярэдняе практыка: некаторыя лепшыя ўзоры вышшывак і ткацтва, пералягаю мастацкі лабараторыі з аднакавых аэкземпляроў, не захоўваюцца, а прадаюцца для асабістага ўжытку. Такім чынам, тое лепшае, што створана таленавітай і натхнёнай творчай працай, не азнаходзіць распаўсюджвання.

Супраць гэтай загнанай практыкі эксперыментальнай лабараторыі чамусці нішто да гэтага часу не выступіў.

Савецкі чалавек хоча і мае права на тое, каб прыгожыць свай жыццё, бачыць вакол сябе прыгожыя, спраўданы мастацкія вырабы, якія задавальнялі-б яго ўзрослым эстэтычным патрэбам і густам.

І час ужо аб гэтым пакапаціцца.

Я. ЯФРЭМАЎ.

Новыя кнігі

У Дзяржаўным выдавецтве БССР вышлі з друку і паступілі ў продаж наступныя кнігі:

Эдуард Самуілаў. Збор твораў у двух тамах. Том I. Апавяданні. Апавесці. П'есы. Рэдакцыяныя калегіі: Міхась Лынькоў, Іван Шамякін, Іван Мележ. Прадмовы В. Вольскага. Тыраж 15 тыс. экз., стар. 448. Цана 9 руб. 50 кап.

Павел Канаваў. У новы дзень. Апавяданні. Мастак А. Шыбнёў. Рэдактар

А. Кулакоўскі. Тыраж 10 тыс. экз., стар. 155. Цана 2 руб. 70 кап.

Вера Сурская. Маладыя дубкі. Казка. Пераклад Я. Брыля. Малюнк Е. Ганкіна. Рэдактар А. Якімовіч. Мастацкі рэдактар Н. Гуціеў. Тыраж 15 тыс. экз., стар. 31. Цана 1 руб. 20 кап.

Васіль Вітка. Вавёрчына гора. Малюнк А. Чычыны. Рэдактар А. Якімовіч. Мастацкі рэдактар Н. Гуціеў. Тыраж 20 тыс. экз., стар. 20. Цана 1 руб. 45 кап.

Па слядах нашых выступленняў

„Салодкая цыбуля“

Мінскі абласны адзель народнай асветы паведаміў рэдакцыі газеты «Літаратура і мастацтва», што факты, указаныя ў фельетоне «Салодкая цыбуля», які эмішчаны ў нумары нашай газеты ад 7 чэрвеня гэта-

га года, паўвердзіліся. Аб'ява абавязваў загадчыка Рудзенскага раёна тав. Жукоскага і інспектара раёна тав. Шпектарова, якія мелі свае гароды на прышкольным участку, перадаць пасевы школе.

Галоўны рэдактар Васіль ВІТНА.
Рэдакцыйная калегія: Заір АЗУР, Уладзімір АЛОУНІКАЎ, Алякс. БАЧЫЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Васіль БУРНОСАЎ, Настуць ГУБАРЭВІЧ, Ірына ЖДАНОВІЧ, Павел НАВАЛЕЎ, Аляксей КУЛАКОЎСКІ, Пімен ПАНЧАННА.